

P. n. Licealna knjižnica

Ljubljana, Poljanska cesta 2, II. drž. gimnazija

DOMOVINA

Upravništvo „Domovina“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovina“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 3.—, polletno Din 6.—
celoletno Din 12.—

Rešimo propadajoči kmetijski stan!

Nesrečni Drofenikov zakon. Klerikalci in samostojneži skupno na delu za uničenje kmeta. Pomoč ob 12. uri.

Pred 15 leti je pokojni dr. Krek sprožil misel, da bi se izvedlo zavarovanje kmetškega prebivalstva zlasti tudi kmetijskih poslov in delavcev. Misel ni bila nova in je v raznih oblikah že prej prihajala na dan, bodisi da je občine, družinske zadruge ali pa družine zadela dolžnost podpiranja in vzdrževanja bolnih in onemoglih poslov, bodisi da se je to breme hotelo razdeliti na različne rame. Pokojni dr. Krek je prvi izrazil misljenje, da bi moral kmetovalec to zavarovanje plačati sam prilično tako kakor danes plačuje zavarovanje proti požaru. Proti temu se je po vsej državi dvignil lud vinar. Kmet ima dohodke predvsem v pridelkih, v denarju pa le toliko, kolikor teh pridelkov more spraviti na trg. Zato kmetško gospodarstvo ni sposobno za plačilo davkov in davščin v denarju na ta način, kakor n. pr. so tovarne. Toliko bolj je treba biti oprezen, in če je tudi res, da je n. pr. zemljiški davek razmeroma nižji kakor so obrtni davki, je tudi zopet res, da je en dinar davka kmeta zadet bolj kakor tovarnarja deset dinarjev.

In tako je pokojni dr. Krek, ki mu nihče ne more reči, da ni bil eden najbolj izobraženih Slovencev, moral priznati, da je storil napako in je umaknil svoj predlog.

Min-lo je 15 let in v Beogradu so se sešli novi poslanci, ki so koprneli po tem, da v femo postavijo slavo dr. Kreka in da jih svet vidi kot rešitelje kmetškega stanu. Ko je bila na vrsti razprava o zakonu za zavarovanje delavcev, je Samostojna kmetška stranka smatrala, da je prišel njen dan. Ravno tako pa tudi SLS Obe trdita, da imata kmetško ljudstvo v žepu, le pri kmetijskih delavcih se jim še nekaj krha, ker se štulijo baje med komuniste in socialiste in zato sta obe ti dve stranki 2. decembra 1921. razgrnili svoje mreže, da ujameta poleg kmetškega gospodarja še njegovega hlapca in delavca.

Mali vodja SKS. g. Drofenik, videč, da hočejo klerikalci postaviti predlog za zavarovanje delavcev, je v zadnjem hipu poskočil in predlagal, da se mora najdalje v enem letu uvesti zavarovanje kmetijskih delavcev in poslov, in sicer — čujte in strmite — skupno z industrijskimi delavci v isti organizaciji z njimi in na isti način. Hudo je spekel ta predlog znane demagoge v SLS. in njen parlamentarni voditelj dr. Hohnjec je nemudoma vstal in imel govor, s katerim je ravno tako kakor Drofenik zahteval, da se kmetijski hlap-

ci, dekle in delavci zavarujejo v bolniških blagajnah skupno z industrijskimi delavci. Seveda je to ugajalo tudi socialistom in komunistom. In vse stranke so stale pod vtisom, da mora Drofenikov predlog vsebovati nekaj zelo koristnega za kmeta, sicer bi ga ne pustil staviti g. Ivan Pucelj, tedanji poljedelski minister, klubski tovariš g. Drofenika. Samo demokratje, o katerih se toliko govori in psuje, da so nazadnjaki in nasprotniki vsega sveta, so tudi to pot izrazili misljenje, da je Drofenik-Hohnjecjev predlog nezmišeln, prava nesreča, ki more vesti celo zavarovanje v katastrofo. Poslanca demokratske stranke dr. Žerjav in dr. Vilder sta glasovala proti Drofenikovemu zakonu, ki pa je bil sprejet z glasovi vseh drugih strank.

Nato se je začela ljuta borba v časopisju, kjer sta demokratska «Domovina» in «Jutro» proglasila Drofenik-Hohnjecjev zakon za zločinsko demagogijo in opozorila na velikansko škodo, ki iz njega mora nastati kmetškemu stanu.

In tako bo s 30. majem t. l. izvedeno zavarovanje kmetijskih hlapcev in dekel in delavcev z vsemi svojimi posledicami. Tedaj bodo začeli v kmetške hiše prihajati plačilni nalogi za zneske, ki bodo do 20krat presežali vse neposredne davke, ki jih sedaj plačuje kmet. Prihajali bodo kazenski plačilni nalogi, če kmet ne bo pravočasno na gotovih tiskovinah priglasil svoje služkinje ali hlapca ali delavca, prihajali bodo eksekutorji, ki bodo s silo iztirjali dolgovano zavarovalnino. Prišel bo pouk, da kmet lahko hlapcu odtegne polovico zavarovalnine, kadar bošta o svetem Martinu obračunala; nastali bodo prepiri, prišla bo bolezen v hišo, vendar kdo bo mogel pravočasno več ur daleč po zimi korakati do bolniške blagajne in prijaviti bolnika? Ali je verjetno, da bo takoj prišel zdravnik in pregledal, če je bolnik potreben bolnišnice ali pa domače oskrbe in zdravil? Ali ni bolj verjetno, da ga sploh ne bo, ker bi morala biti zavarovalnina desetkrat večja, da bi se mogla draga zdravnikova pot res pokriti.

Mi nismo nasprotniki zavarovanja vsega kmetškega stanu z njegovim delavstvom vred za slučaj bolezni, nezgode in onemoglosti, vendar smo mnenja, da se ne dá izvesti po istem kopitu kakor za tovarniško delavstvo. Tovarniški delavci živijo na kupu. Tovarnarji imajo svoje pisarne, kjer se lahko opravijo vse pisarije in še tam so velikanske pritožbe proti bolniški blagajni, da je predraga in da delavcem malo koristi. Še večje so pritožbe v krogih male obrti in je zaradi tega na zadnjem občnem zboru zaupnikov JDS, dr. Žerjav pravilno izvajal, da je treba zavarovanje obrtniških malih mojstrov in de-

Demokratski shodi

SHODI IN SESTANKI JUGOSLOVANSKE DEMOKRATSKE STRANKE

se bodo vršili v nedeljo dne 11. marca:

na Raki ob pol 8. uri zjutraj pri gosp. Kunstku,

na Studencu ob 11. uri dopoldne v gostilni pri g. Pirceu,

pri Sv. Duhu ob 3. uri popoldne pri g. Gorencu,

v Trzišču na Dolenjskem po prvi maši zjutraj,

v Kostanjevici ob 11. uri dopoldne,

v Devici Mariji v Polju pri Ljubljani ob 4. uri popoldne pri g. Kuharju,

v Ribnici na Dolenjskem ob 11. uri dopoldne,

v Sodražici ob 3. uri popoldne v dvorani g. Karla Štrbenka,

v Žužemberku po 12. uri popoldne,

v Zagorju, Izlakah, Mlinšah, Kandršah in na Vačah.

Shodi in sestanki se bodo vršili tudi v drugih krajih. Koder ni naznačen lokal in ura, naj se somišljeniki zanimajo, ker bo to še pravočasno naznanjeno z vabili in lepaki v dotičnem kraju.

Somišljeniki, udeležite se naših sestankov in shodov polnoštevilno!

lavcev izločiti iz splošnega zavarovanja, ker ni mogoče metati v en koš malega mizarja z veliko predilnico. To pa, kar sta nam SKS. in SLS. v svoji slepi demagogiji izkuhali, je pravi zločin, po katerem bo slovenskega kmeta še dolgo bolela glava.

Kdo bo to popravil, ali g. Drofenik, ki je nosilec liste SKS. na Štajerskem in ki mu s tem SKS. izkazuje neomejeno zaupanje in zahvalo za njegov nepremišljen in nesrečni zakon? Ali morda SLS., ki zopet kandidira g. Hohnjca in vse tiste svoje poslance, ki so glasovali za Drofenikov predlog? Ali morda komunisti? Na vse to morajo dati odgovor kmetijski volilci, ki naj odločno in trdno vprašajo kandidate SKS. in SLS., zlasti pa gg. Pucelja in Drofenika na eni strani, Ko-rošca in Hohnjca na drugi strani.

Pristopite vsi k Jugoslovanski Matici!

Avtonomija proti demokraciji

Na shodih po deželi se oglašajo backi kakor naviti gramofoni in pravijo: «Dajte nam avtonomijo!» Noben teh revežev ne ve, kaj je avtonomija. Rekli bi ravno tako lahko: republika ali monarhija ali avtomobil ali avtomat, in z erakir. svetim prepričanjem bi se tak reveček oglasil kakor papiga, ki jo je to besedico naučil izgovarjati kaplan v dolgih urah svojega brezdelnega življenja.

Zadnjič smo pestili nekega očanca, ki je na shodu zahteval avtonomijo, katero je nazadnje pogruntal v tem zmislu, «da se ne maramo učiti tiste cirilice». Zakaj bi se naš naraščaj, trgovec in obrtnik, ki ima posla z bogatejšimi deželami naše države, kjer se isti naš jugoslovenski jezik piše v cirilici, ne smel učiti te pisave, tega očanec ni vedel povedati. Misli je pač in tako ga je nalagal kaplan, da bo prišla čez noč neka naredba, da morajo jutri zjutraj ob 8. uri vsi znati cirilico pisati, in kdor ne bo znal, da bo zaprt.

Mi smo v tem oziru že večkrat odkrito povedali svoje mišljenje: Siliti koga, da se uči cirilico, ko je že dorastel, bi bilo nezmiselno. Če pa ima posla s kraji, kjer se piše v cirilici, bo morda sam tako podjeten, da se nauči teh par črk, ki so v cirilici drugačne nego v latinici. Ravno tako delajo Srbi, ki imajo z našimi kraji opravka, in se učijo latinice. V vseh srbskih šolah se učijo latinice. Napisi na šolah so deloma v latinici deloma v cirilici. Na vseh srbskih postajah so napisi v latinici in cirilici. Tudi za našo dečo bo dobro, če se bo potem, ko ima latinico že popolnoma v oblasti, učila tudi cirilice, ker to je igrača za brihtnega otroka, ki bo pozneje to premnogokrat v življenju rabil, n. pr. kot vojak, kot trgovec, kadar bo potoval po naši domovini in ko bo čital ogromne duševne zaklade, ki so jih slovanski narodi napisali v cirilici. Kdor gladko čita našo cirilico, temu je tudi rusko slovostvo brez posebnih težkoč odprto.

Vsak pameten človek bo izprevidel, da vprašanje cirilice ni politično vprašanje, ampak vprašanje praktičnega življenja in biti mora hudoben hujskač, kdor to stvar vleče v dnevno politiko.

Neki drug možakar je na vprašanje, kaj si predstavlja pod avtonomijo, pokazal na slabo okrajno cesto in dejal, da bi to bilo drugače, če bi imeli avtonomijo. Seveda so ga hitro poučili, da je okrajni cestni odbor avtonomen in da je žalostna resnica, da ravno v tem najvažnejšem prcmetnem vprašanju avtonomija ni kos svoji nalogi, če ne bi država pomagala. Pri nas se vse zahteva od države in skoro nič od avtonomije. Šolska poslopja naj bi na novo pokrila, tako zahtevajo ravno tisti, ki so največji avtonomisti. Avtonomija se pa ravno pravi: Ceste in šole plačati sam in pustiti v tem oziru državo pri miru.

Tudi mi smo vneti zagovorniki samouprave. Ta pa predvsem zategadelj, ker centralistična uprava ni v stanju, precentiti potrebo v vsej državi, in je zato treba, da naloge krajevnega značaja vzamejo domači močje v roke. Zato je demokratska stranka v ustavi zagotovila občinsko in okrajno samoupravo in pa, kar je še bolj važno, oblastno samoupravo. Vse gospodarske reči se tu rešujejo popolnoma samostojno in naj niti Zagreb niti Beograd niti Sarajevo nimajo nobene pravice, da se v naše odločbe kaj vmešavajo. So pa stvari, ki jih sami zmagati ne moremo. Takih stvari je posebno v revni deželi, kakor je naša Slovenija, prav veliko. So celi okraj, ki ne morejo brez državne pomoči zmagovati bremen za ceste in n. pr. za meščanske šole. Tudi za kmetski pouk in zboljšanje vinogradov ter za melioracije se ne bo moglo nič velikega napraviti brez pomoči države. Ne vemo, kako si avtonomisti predstavljajo osušenje ljubljanskega barja in ureditev struge Ljubljanice brez odločujočega sodelovanja države. Država in samouprava morata bratsko druga drugi biti na roko in se izpopolnjevati.

Če bi danes vprašali klerikalnega kandidata, ki bo to nedeljo govoril na javnem shodu, ali si on želi, da bi bile železniške tarife drugačne na Kranjskem kot na Hrvaškem, ali pa da bi imeli mi drugačne carine kakor Hrvatje, ali pa da bi vedno tako ostalo, da na Hrvaškem sodijo drugače urejena sodišča po drugih postavah kot pri nas — prepričani smo, da bi ta kandidat rekel, da tega ne mara in da si želi, da bi carina, promet, pravosodstvo in civilno zakonodajstvo bilo

urejeno enako v Srbiji kot v Sloveniji. Če bi takega kandidata vprašali, ali misli, da je mogoče, da bi v Srbiji imeli n. pr. drugačne vojaške zakone kot pri nas, tako da bi služili tamkaj 14 mesecev, pri nas pa 18 mesecev, bo vsak pameten človek takoj odgovoril: «Ne, tudi vojaško zakonodajstvo mora biti urejeno enotno v vsej državi.» Če bi šli še naprej in bi takega kandidata vprašali, ali misli, da je mogoče, da bi na Hrvaškem otroci ne bili obvezni hoditi v šolo, na Kranjskem pa; ali pa da na Hrvaškem imenuje učitelje državna uprava, na Kranjskem pa iz samih župnikov in mežnarjev sestavljeni višji šolski svet, se bo tudi morda še dal spametovati in bo rekel, da ni mogoče, da bi se drugačen pouk vlival otroku v glavo v Srbiji nego pri nas. Če jih tako prime-mo v debati od slučaj do slučaja, se večinoma poskrijejo.

Že zadnjič smo dokazali, da bi avtonomija, kakršno si želijo klerikalci, pomenila polom države, in da smo ravno mi Slovenci, ki polovico svojih živil kupujemo v Vojvodini, Hrvaški in Srbiji, kamor prodajamo polovico svojih obrtnih izdelkov, najbolj na tem interesirani, da je gospodarska politika in uprava v vsej državi ena in ista.

Dokazali smo pa tudi, da klerikalci za-držujejo uvedbo samouprave, ki bi v polni meri ugodila želji Slovencev, da v okrajnem in oblastnem zboru delujejo za povzdigo svojega kmetijstva, zlasti živinoreje, vrtnarstva in vinogradništva ter za povzdigo svojega obrta.

Proti geslu avtonomije postavljamo geslo demokracije, to je vzgoje ljudstva, ki naj tako v državi kakor v samoupravnih korporacijah brez duhovniškega jerobstva upravlja svojo usodo samo. Že se vidi, da se poleg stotin klerikalnih nevednežev, ki se slepo dajo voditi od kaplanov, pojavljajo na vseh straneh mladi bistroumni močje, kateri nočejo biti slepo orodje, ampak iščejo resnico ter se začenjajo politično udeleževati. Še so naše sile zaradi nezrelosti naprednih strank brez potrebe razbite. Prišel pa bo kmalu čas, ko bo vsa mlajša generacija na deželi zapustila razcepjenost v razne stranke in stranice ter se oklenila napredne fronte, katero predstavlja demokracija.

Stanislav Klima:

Janošik

(K 210. obletnici njegove smrti.)

Janošik se je narodil v Tarhovi v trenčinskem komitatu. Roditelji so mu bili revni, oče kmet. Janošik je bil nadarjen deček. Njegova mati si je želela, da bi postal duhovnik. Dali so ga zato na študije v Trnavo. Tam je študiral že poslednje leto, ko mu je nenadoma težko obolela mati. Pisali so mu, naj bi prišel takoj domov, ako jo hoče še videti živo.

Takrat še ni bilo železnice kakor danes. Zato je moral Janošik iti peš. Ko gre tako, pride do velikega gozda. Bil je že večer, a on ni na nikak način mogel priti iz gozda.

Bilo je že pozno, ko je med drevjem zagledal migljajočo luč. In dospel je k osameli koči. Potrkal je na vrata. Prišla mu je odpret stara žena. Janošik jo je prosil za prenočišče. Žena mu ga ni hotela dovoliti; ker pa ni nehal prositi, ga je pustila v kočjo in mu pokazala na peč, kamor naj se vleže.

Bila je to čarovnica Ježibaba, ljubica samega Cernoknjažnika (čarodeja). Tisto noč so imele pri nji sestanek vse čarovnice iz vse okolice. Prišlo jih je enajst, a nobena ni vedela, koga ima Ježibaba pod streho. Pekle so si kolače, a tako, da niso delale testa in ga mesile, nego so moko sipale naravnost na lopato in devale v peč, in ko so potegnile ven, je bilo kolačev toliko, da jih niso mogle vseh pojediti.

Tedaj je najmlajša čarovnica opazila, da nekdo na peči počiva, in je to povedala tovarišicam. Vse so se zbrale okoli njega.

Janošik se je delal, kakor bi spal, a ni spal. Ena čarovnic je vzela iz pepela žareč ogelj in mu ga položila na goli trebuh — no, Janošik ni niti trenil in je mirno dihal, kakor bi spal, dokler ni ogelj ugasnil.

„Iz njega postane vztrajen fant,“ je dejala najstarejša čarovnica.

„Moramo ga obdarovati,“ so ščebetale druge.

Vsejale so hitro konopljo, ki je takoj pognala, narastla, oplele so jo, osmukale, na-

močile, strle, platno stikale ter mu sešile hlače in košuljo.

Zjutraj, ko je Janošik vstal, so mu dale te stvari in rekle: „Ti ne boš duhovnik, nego razbojnik! In najprej moraš svojega lastnega očeta oropati in le potem boš gospodoval vsem razbojnikom.“

Janošik se je zahvalil za prenočišče in že je letel k svoji mami.

Toda žive ni našel več. Prav istega dne rano je umrla. Janošik je bil žalosten. Z očetom je pokopal svojo majko in potem ostal pri očetu, da bi mu pomagal v gospodarstvu.

Teden dni po pogrebu je šel Janošikov oče v mesto na sejem po vola. S seboj je vzel 100 zlatih. Janošik ga je svaril:

„Oče, ne hodite na sejem, ker vas razbojnik oropa!“

Oče mu je odgovoril:

„Ako bi bil kakor ti, tedaj bi me, a tako se ne boj nič!“

In odšel je. Janošik pa je oblekel razbojniško obleko, ki jo je dobil od čarovnic, in je

Železničarji

V nekaj dneh bo vsak izmed nas z volilno kroglico soodločil o bodoči vladi in usodi naše države. Važnost odločitve nalaga vsakomur dolžnost, da dvakrat premisli, preden dá kateri stranki svoje poverenje.

Železničarji smo bili vedno pripadniki najbolj levičarskih struj. Naši politični vodniki so imeli od nekaj zelo komodno stališče, ako so le znali dobro kričati na vse strani, pa smo jim verjeli. Tako je bilo pred vojno in tako je še danes. Naša slaba lastnost je lahkovernost nasproti kričavi politiki.

Opojni duh svobode ob prevratu je maršikoga izmed nas tako opijanil, da se je čutil poklicanega voditi narod. Slovenski železničarji smo videli vstajati iz svoje srede različne Mesije. Eden je bil hud nacionalist, drugi komunist, tretji verski fanatik itd., in vsak nas je hotel voditi naravnost v sveti raj.

Med temi vodniki je nastala taka konkurenca, kdo bo več črede podsè spravil, da so hujškali čredo proti čredi, pasameznika proti posamezniku. Bil se je boj vseh proti vsem, ki je nam le škodoval, prinesel pa korist nekaterim pastirjem, ki so prišli po naših hrbitih na zeleno vejo.

Pripoznati moramo, da je bil boj zelo ostuden. Sodrugi je denunciral sodruga, ki zaradi dolgoletnega tujega vpliva ni mogel hitro pojmiti državnega prevrata; denunciran je bil naivnenedolžni sodrug, ki je pridigal zmotni evangelij komunizma, katerega so mu brezvestni ali blazni politični vodniki vtepli v glavo. Ti vodniki so krivi nešteto nesrečnih eksistenc samo zaradi svojega strupenega boja.

Pa ne samo to. Zaradi brezupne, brezumne in brezvestne politične taktike vodnikov smo postali železničarji brez vsakega vpliva na vodstvo države. V stari Avstriji je bilo zadosti, ako so železničarski politiki stali v opoziciji, v Jugoslaviji je drugače. Danes je treba državo šele urejevati, in ako proletarijat nima besede pri zgradbi, naj se zahvali svojim poslancem ali pa sebi.

Vodniki vseh socijalističnih strank v Sloveniji nastopajo tudi danes pri volitvah razcepljeni. Dobro vedo, da male stranke ne pomenijo v državi prav nič in vendar ne prenehajo s svojo ljubosumnostjo in vendar prodajajo vsak svoj program med nami.

Nikdar ne bomo siti od socijalističnih več ali manj zmešanih programov; danes se nam hoče samo hitrega zboljšanja našega žalostnega gospodarskega položaja. Kadar bomo zopet siti in dobro oblečeni, potem bomo mogli zopet filozofirati, ali naj nas rešujeta gg. Deržič in Rapnik ali gg. Trocki in Ljening ali gg. Korošec in Gosar.

Na jasnem si moramo biti, da ne moremo od današnje radikalne vlade ničesar doseči, četudi kandidirata dva prejšnja komunisti na listi te stranke. V interesu vsega naroda je, da izgubi ta stranka svoj pугubni vpliv na državne posle. Edina velika demokratska stranka se uspešno bori proti nji ter je tudi edina zmožna poraziti jo. Napredni in socijalni program demokratske stranke je za nas garancija, da bo ta po popolni zmagi nad radikali reformirala državno upravo tako kakor je treba, s čimer bodo rešeni bede tisoči državnih nameščencev in železničarjev. S svojim dosedanjim delom v vladi je pokazala ta največja stranka, da ima srce in voljo do iskrenega dela za proletarijat. Ako ni vse delo popolno, je razumljivo, saj je imela radikalno cokljo.

Ako demokratska stranka ne premaga radikalov v volilni borbi, jih sigurno ne zmaga nobena mala stranka in mi bomo še nadalje stradali. V tem tiči današnja važnost demokratske zmage za železničarje. Ne moremo čakati, da se vse ali večina prebivalstva Jugoslavije podvrže enemu ali drugemu političnemu vodniku slovenskih železničarjev. Zavedati se moramo, da nam vse mične in dične socijalistične ali drugačne stranke ne morejo priboriti niti slane kropa. Revizija ustave, republika, avtonomija, federacija in kako se še imenuje ta tako mična piča za kaline, nam ne prinese ne kruha ne masti ne obleke!

Zadnji čas je, da se otresemo svoje lahkovernosti nasproti našim dosedanjim političnim vodnikom, ki se samo igračkajo z našo usodo.

Zadnji čas je, da pravilno cenimo dosedanje delovanje velike demokratske stranke za socijalno pravičnost v narodu in za proletarijat in jo podpremo v njenem smotrenem delu.

Le ako zmaga velika demokratska stranka na celi črti, bo mogoče pregnati tudi iz ministrstva saobračaja zlohotni nesocijalni duh radikalne stranke, ki je vse naše mizerije

kriv. Železničarji, ako hočemo, da krene državni voz na lepšo pot, ako se hočemo rešiti strašne gospodarske krize, potem proč z vsemi malimi stranicami, proč z vsemi demagogi!

Strnimo se vsi za veliko demokratsko stranko! Poverimo nji edini bodoče gospodarstvo države in skrb za nas železničarje!

Demokratski železničarji.

Ali so — ali niso?

Kako je s slovenskimi socialnimi demokraciji? Saj človek ne vé, kje bi jih prav za prav prijel in katere najpoprej, ker jih je toliko vrst in baž kakor vernih duš v vicah. Kratkotamo, slovenski socialisti so tako razcepljeni, da vlada med njimi prava babilonska zmešnjava.

Slovenski socialisti so pri poslednjih volitvah nastopili v precej močni enotni fronti, ki jim je prinesla lep uspeh. Toda voditelji stranke, ki so bili izvoljeni v parlament, so se prehitro prevzeli in namesto da bi se bili potegovali za delavski stan, so se začeli brezobzirno prerekat med seboj; edino pri pobiranju dnevnic so bili vsi složnega mišljenja. Prišlo je tako daleč, da so delavski poslanci bili izključeni iz vrst lastnih volilcev, iz lastne stranke. Vsak pa si je ohranil par podrepnikov in z njimi ustanovil svojo novo «socialistično stranko». Danes je teh rdečih pobarvanih družb več kakor prstov na roki: na Štajerskem se je Golouh zvezal s komunisti, poleg njega pa nosi v Celju socialistični zvonček, oziroma listo, sodrug Koren. Na Kranjskem vodi eno čredico Bernot, drugo Korun, tretjo Perič, četrto pa menda Ožbovt, ki naše čitatelje zabava v rubriki za smeh in kratek čas.

Na čigavo kožo se pišejo taki komedijantski računi? Na tvojo, slovenski delavec. Kateremukoli socialističnemu «kandidatu» oddaš svojo kroglico, povsod je izgubljena. Prevarali so te, zlorabili tvoje zaupanje, ker storili niso ničesar, pač so pogнали stranko v pogin in tako sami onemogočili pokret za tvoje pravice, delavec, in za tvoje žalje!

In vendar, ne boj se, slovenski delavec! Še stoji tu tvoja mogočna opora, ki se je tudi doslej potegovala za tvoje pravice in se bo še nadalje in te ni in te ne bo vprašala, ali si zanjo oddal kroglico. Jugoslovanska demo-

stekel za očetom. V gori mu je zastavil cesto in vprašal očeta: „Kam greš?“

Oče je odvrnil: „Grem po vole.“ In ves se je tresel od strahu.

„Daj Bogu dušo in meni denar,“ je zagrmel Janošik nanj. Oče mu je dal denar.

„Ali si dal vse?“ ga je vprašal Janošik.

Oče je odgovoril, da vse in da nima niti beliča več v mošnji. Janošik mu je torej vrnil en zlat in je stekel v gore. Žalosten se je oče vračal domov. No, Janošik ga je prehitel in bil doma prej nego oče. Slekel se je in skrnil svojo razbojniško obleko. Kmalu nato je prišel domov oče in je jokaje rekel:

„Resnico si govoril, sin moj!“

„Kaj se vam je pripetilo, oče?“

„E! pripetilo se mi je, da mi je razbojnik zastavil cesto, in moral sem mu dati vse svoje denarje; le en zlat mi je pustil na pot.“

„Oče!“ je vzkliknil Janošik in padel očetu na prsi, „to ni bil razbojnik, to sem bil jaz — evo, tu imate svoje denarje. Toda pri moji veri, kadar bo treba, postanem razboj-

nik, ko me niti vi, moj lastni oče, niste spoznali!“

In kmalu nato je res nastala potreba, da je Janošik postal razbojnik.

Gospod, kateremu je bil Janošikov oče podanik, ga je že dolgo mrzil, ker je dal svojega sina študirat, dasi z dovoljenjem svoje gosposke. Ko je zdaj zvedel, da ima sina doma, mu je ukazal po slugi (hajduku), naj prideta naslednjega dne oba, oče in sin, na tlako. No, Janošikov otec je prišel, kakor bi gospodovega ukaza ne bil razumel, naslednjega dne na dvorišče graščine svojega gospoda sam.

„Kje imaš sina?“ je zagrmel gospod nanj.

„Je študent in mu zato ni treba na tlako, velemožni gospod,“ je odgovoril kmet.

Namesto odgovora je gospod ukazal privezati kmeta na klop in hajduk mu je imel odšteti 100 palic. Stari kmet pa te kazni ni prenesel. Ze po nekoliko udarcih je omedlel. Hajduki so mu vtilivali za vrat vode, da bi se osvestil. In potem so tolkli dalje. Ko je bila

kazen izvršena, je stari kmet umiral. Vrgli so ga torej na gnojni voz in ga tako odpeljali v Tarhovo. Tam ga je prevzel Janošik. V njegovem naročju je stari kmet umrl.

Janošik ga je pokopal in sklenil, da se maščuje za tako krivičnost gospodov. Vzel si je razbojniško obleko in odšel v gore. Vedel je, če bi ostal doma, da ga ne čaka nič drugega nego tlačanstvo in če bi ne poslušal morilcev svojega očeta, da sta tudi zanj pripravljena klop in palica.

Pridružil se je pastirjem, ki so pasli ovce na Kraljevi planini.

Tam je šel enkrat z lesenim korcem po vodo k studencu. Njegov pes je tekkel za njim. Ko je zajel vode, je slišal, da pes laja. Ozrl se je in videl, kako se pes zaganja v nekoga v grmovju, in da v grmovje nekdo javka. Janošik je zavpil na psa in šel gledat, kdo se skriva. Bila je tam bela žena.

Stopila je iz grmovja in se zahvalila Janošiku, da jo je osvobodil psa. Vprašala ga je, s čim bi ga mogla za to poplačati.

kratska stranka, ki obsega vse sloje in stoji na braniku za svobodo in bratstvo, bo v novi narodni skupščini zastavila vse moči za pravično ureditev medsebojnih odnosov med poedinimi sloji. To ji velevalo njena napredna načela in njen program.

Preudári, slovenski delavec, komu boš tokrat izročil kroglico in zaupanje! Enkrat so te prevarali, drugič se ne daj! Na drugi strani pretehtaj delo jugoslovanske demokratske stranke in če si trezen mož, boš 18. marca oddal kroglico v pravo demokratsko skrinjico! — Proletarec.

Klerikalci — tatovi cerkvenega denarja

Preteklo nedeljo je objavil železničar g. Beltram v »Jutru« s svojim podpisom in pod svojo odgovornostjo članek, v katerem strahovito napada stranko, kateri je do sedaj pripadal. Beltram je bil eden najbolj živahnih delavcev v klerikalni stranki in je zlasti uspešno organiziral železničarje za klerikalce. Priznati se mora, da je bil živah in pošten, kajti o njem se ni nikoli nič slabega slišalo.

Mi bi se v to stvar drugače ne vtikali. Beltram pa je razkril s svojim podpisom stvari, katere morajo klerikalno stranko onemogočiti v očeh vsakega poštenega človeka.

Ni 14 dni od tega, kar je dr. Šusteršič klerikalcem dokazal, da je bilo njihovo časopisje, in sicer glavno glasilo SLS., »Slovenec«,

podkupljeno od avstrijske vlade, da piše za vojno proti Srbom.

Ko so klerikalci na to zastokali in je dr. Šusteršič s številkami dokazal, koliko goldinarjev so dobili iz tako zvanega podrepiškega fonda za svojo pisavo, predsednik katoliškega tiskovnega društva prelat Kalan ne le, da ni mogel tajiti, ampak je samo nekaj tega gnajo skušal zvrniti nazaj na dr. Šusteršiča. Pri vsakem drugem narodu bi časopis, ki je bil od našemu narodu tako sovražne vlade, kakor je bila avstrijska, podkupljen, da piše proti narodnim interesom, moral takoj prenehati. Če bi bilo med katoliško duhovščino, katera izdaja »Slovenca«, kaj poštenih mož, bi danes »Slovenec« ne prihajal več na svetlo. Obsodili bi ga in zatrli ter izključili vse tiste ljudi, ki so prejeli denar. Vendar se ni do sedaj nič zgodilo, pač pa »Slovenec« iznaja naprej in napada vse, kar bi bilo v interesu naše države in našega naroda.

Janošik je bil prepričan, da mu je predvsem treba moči, da izvrši to, kar se je namenil. Zato je prosil vilo, naj ga stori silnim.

Vila mu je dala tri stvari: pas, ki ga je storil neranljivega, sekirico, ki ga je storila nepremagljivega, in naposled zeleno košuljo, katero je sama stkala in ga je storila nevidnega.

Tako oborožen je bil Janošik. Izbral si je za pomoč enajst tovarišev ali dobrih mladeničev, s katerimi se je lotil takoj svojega dela. Ustavljali so bogate plemiče na cestah, jim pobirali denar in ga razdeljevali med reveže. Eno je pri njih krasno: tekom dveh let, kar je hodil Janošik po Slovaškem s svojimi dobrimi mladeniči, niso nikoli nikogar ubili.

Ker je bil Janošik študent, je bil študentom velik prijatelj. Študenti so to vedeli; zato so ga o počitnicah često v gorah posetili in na njegovo zahtevo njemu in tovarišem predavali. Za nagrado je dobil vsak poln klobuk dukatov, da so si lahko nakupovali knjig.

Beltram pa je odkril še eno še večjo pro-palost. Beltram namreč s polno odgovornostjo zatrjuje, kako klerikalci pokrivajo stroške za svoje politične izlete in shode. Povedal je, da ob takih prilikah navadno eden izmed njih, ali domači duhovnik ali pa kdo izmed drugih duhovnikov, ki so prišli tjakaj pod izgovorom misijona ali pa naravnost radi politike, začnejo zbirati »ofere«, n. pr. za cerkev sv. Jožefa v Ljubljani, in potem si možakarji, ki so prišli iz Ljubljane ali od drugod na shod, tisti denar razdelijo. Zapijejo ga, kar ga pa ostane, ga odnese vsak za svoje zasebne svrhe.

V srednjem veku, preden se je začela luteranska doba, se je v katoliškem svetu godilo nekaj podobnega. Od vasi do vasi so potovali razni duhovniki, posebno menihi, in so prodajali odpustke in papežev blagoslov. Dobiti je bilo take odpustke po vseh cenah in po potrebi. Najprej je bila pridiga, kjer so v strašnih barvah slikali trpljenje duš v vicah, potem pa so rekli, ako ima kdo kakega sorodnika, o katerem misli, da morebiti trpi v vicah, naj pride in naj mu odkupi n. pr. 50, 100 ali 10.000 let trpljenja v vicah. Tarifa je bila različna po neumnosti ljudstva. Nekateri so kupovali odpustke za vsak slučaj tudi za sebe, če bi jih zalotila smrt in bi prišli v vice. Ko pa je bilo dovolj denarja v bisagi, so se menihi potegnili v farovž, si razdelili denar ter ga zapili skupaj z ženskami in pijanci.

Vprašamo, ali je to, kar počne klerikalna stranka danes, kaj bolje. Ali ne kriči sleparija do neba, če pride volilni agitator na deželo in če duhovnik uporabi najprej verski strah ljudstva, da mu izpreša denar, potem pa si plača političnega priganjača z njim in Orle in društvene domove, orlovske uniforme in stroške za »Domoljuba« itd.? Iz verskega strahu se preča kri slovenskega ljudstva, da se z njo napasejo pijanci in prešestniki in da se plačuje politična podivjanost klerikalne stranke.

Od vseh razkritij, kar smo jih v zadnjih letih doživeli, se nam zdi Beltramovo razkritje najstrašnejše. Kaj je proti temu tat, ki se v trenutku potrebe polakomni denarja, kaj je proti temu ubijalec, ki je v alkoholu stregel po življenju svojega bližnjega! Največji zločinec je tisti, ki luže denar iz človeških duševnih slabosti in jih zlorablja, da ugodí svojim posvetnim strastem, strastem želodca, lakomnosti in politične bogokletnosti. Sedaj vidimo, zakaj je toliko »ofrov« po deželi, zakaj toliko misijonov, zakaj toliko zbirk za uboge zamorčke, za zvonove in za lačnega papeža. Vse to je brez kontrole, vse brez računa, in gotovo največji davek izmed davkov, ki jih

Rad je poslušal dekleta, ki so prihajala v gozd po travo in so pri tem prepevala ginjaive in krasne slovaške pesmi. Janošik je bil včasih za drevesom skrit in se ni pojavil, preden ni hotelo dekde oditi. Tedaj jo je presenetil, jo poklical k sebi in jo tam obdaroval. Da bi imela za obleko, ji je dal odmeriti sukna, dobro anglijo in dobro mero: „od bukve do bukve“.

Za vse to so imeli ljudje Janošika radi. Pripovedovali so si o njem razne povesti in največ o tem, koliko ima po gorah zakladov, ki jih je bil odnesel bogatim baronom. Toda plemiči ga niso imeli radi. Radi bi ga bili ujeli, ali Janošik se jim ni dal. Sam samcat je včasih zmagal celo tropo oboroženih hlapcev. Ne z orožjem, nego s svojim ostro-umjem.

Enkrat so pastirji gnali po cesti pod Tatrami veliko čredo volov. Pastirjev je bilo deset in vsi so bili oboroženi od glave do pet. Janošik je bil proti njim sam s svojo sekirico. Pretekel je torej pastirje in se obesil na drevo ob cesti, koder so pastirji morali

plačuje slovensko ljudstvo. In vsa to gre v malho nekaterih, ki se pri tem smejajo in s pomočjo teh sredstev napraj vladajo slovenskega kmeta.

Slovensko ljudstvo, zapri svoje žepe pred klerikalnimi tatovi, pa naj ti pridejo s katerikoli razlogom in če še tako izgledajo človekoljubni in verski, v resnici je zadaj klerikalna bisaga, ki je vedno prazna in kriči po sadovih tvojih žuljev. Ne daj nobenega daru, in če kdo pride nabirat, mu reci, da brez javnega računa ni daril, kajti naše ljudstvo je bilo že tolikokrat ogoljufano, da je popolnoma izgubilo vsako zaupanje v klerikalce.

G. Beltramu pa smo hvaležni, da je razkrinkal klerikalizem, lahko je prepričan, da ie s tem svojim korakom koristil vsemu našemu ljudstvu in tudi katoliški veri, katero hočejo klerikalni duhovniki spraviti na kant na isti način, kakor so jo upropaščali v srednjem veku.

Svobodno pot hočemo po vsej Jugoslaviji

Če ste s sosedom skregani, pazite na vsako grudo zemlje, ki bi jo vam vzel njegov plug, in branite mu, storiti le korak na vašo zemljo; še kokoš njegova se vam zdi nevarna in če se je drznila priti pred vaš prag po zrno, plača krvavo carino. Tako se začne med vami in sosedom peklensko življenje.

In tako življenje Vam pripravljajo oni, ki dandanes kričijo: Slovenci, ločite se od sosedom Hrvatov in Srbov! Za svojo slovensko avtonomijo se borite! Potem boste srečni! Bojte se teh krivih prerokov, če hočete uživati srečo sosedsko.

Države so si dandanes postavile ostre mejnike, zato ker so bile in so še deloma skregane med seboj. Vsaka pazi na svoji mejni na carino, preišče Ti denar in potni list. Oh, to je prijetno potovanje! In vidiš, slične meje Ti hočejo napraviti še v naši domači državi, med Slovenijo, Hrvaško in Srbijo. Veruj krivim prerokom, ki Te s podobno mejo hočejo ločiti od Hrvatov in Srbov v isti državi in potoval boš še v svoji državi s takimi sitnostmi, kakor jih imaš zadosti na mejah tujih držav.

«Še celo vojaštvo naj bi bilo ločeno!» pravijo krivi preroki, dasi niti sami ne verjamejo, da bi bilo prav, kar govorijo. Od take ločitve bi imeli korist vsi tatovi, razbojniki, zločinci. V bivši Avstroogrski smo imeli dvojno žandarmerijo: Hrvatska je imela svo-

priiti. Ko so pastirji prignali živino do tistega mesta, so se pokrivali in so gnali vole dalje. Eden izmed njih pa je dejal: „Ubogi človek!“

Ko so odšli, je Janošik skočil z drevesa, je po gozdu tekel znova naprej in se ob cesti zopet obesil na drevesu. Pastirji, dospelvi do njega, so se začeli pričkati. Eni so kričali, da je obešenec isti, ki so ga videli pred kratkimi trenutki, drugi so trdili, da je ta drugi. Da bi se o tem prepričali, so pustili vole na cesti (kajti kdo bi jih mogel na gori vzeti?) ter so šli kos ceste nazaj. Cim pa so odšli, je Janošik skočil z drevesa in jim čredo mirno odgnal.

Potem je cesar napovedal vojno drugemu kralju. Domenila sta se, da se bosta namesto vojakov bila v dvoboju le dva viteza. Cesar je zvedel o sili Janoškovi in sklenil, da ga pozove, naj bi šel kot njegov vitez in se udeležil te borbe. Poslal je torej po Janošika sto husarjev. Ti so mu vedli tudi konja s seboj. Husarji so prišli pod Kraljevo planino, šli v gore in izpraševali ljudi, kje biva Janošik. Ljudje so jim povedali, da biva v gorah, to-

jo, mi pa svojo. Razbojniki ob Dravi pri Ormožu, ob Sotli in ob Kolpi so s tem računali. Hrvaški žandar ni smel čez mejo na Štajersko, lopov pa je — smel in se je vsaj začasno rešil ali pa tudi trajno.

Vem, da Vam je mnogim težko, se družiti z drugimi, s takimi, ki ste jih do sedaj komaj po imenu poznali, ki so Vam jih Nemci, nemškutarji in domači slepci in sleparji črnili. Toda očistite duše starih, zastarelih, neresničnih misli in verujte nam, ki smo že videli vso Jugoslavijo, ne onim, ki niso niti pogledali preko plotja svojega vrta, ne iz tesnega prostora svoje pisarne. A mi pravimo: Kamorkoli smo v Jugoslaviji prišli, povsod so nas radi imeli, ker smo rekli, da je za Srba in Hrvata slovenska hiša odprta in so nas kot svoje sprejeli pod svojo streho. Seveda, če bi samo zabavljali čez nje, bi nam pokazali — vrata.

Mi Jugoslovani pravimo Slovencem: Če hočete svojim otrokom dobro, poskrbite, da jim bo pot svobodna po vsej Jugoslaviji. Meje ne postavljajte!

Volilna agitacija NSS in radikalci

(Dopis z dežele.)

Popolnoma pravilno ste izdali v «Domovni» parolo, da naj se proti narodnim socialistom in ne bode jih treba radikalcem nastona samo na ta način, da se ljudstvu pokaže, kako je vsak zanje iztrošeni glas izgubljen. Te dve stranki sta čisto odveč in nimata na Slovenskem nič opraviti. NSS nas je v zadnjih dveh letih močno razočarala in odkar so njeni voditelji po znanem ptujskem procesu z belimi nageljčki na kolodvoru čakali Antona Peska, so na deželi izgubili vsak ugled. Naj počivajo v miru!

Radikalci sem in tja potkušajo koga pridobiti, enega s silo, drugega z denarjem. Gotovo pa je pri vsakem njihovem koraku nekaj umazanega. To je podkupovanje v eni ali drugi obliki. Velesrbska stranka, ki s takimi sredstvi prihaja na Slovensko, bi že v interesu ugleda srbskega plemena lahko obdržala fa način političnega dela doma. Da je g. Hribar, sedanjí namestnik, navaden agent, to smo že zdavno vedeli. Da pa Slovence tako zaničuje, misleč, da se dajo z denarjem in praznimi grožnjami dobiti, tega od starega Hribarja nismo pričakovali. Je pač zrel za pokoj. Škoda, da se je na stara leta tako pomazal.

da prav tam na vrhu. Šli so torej tja gori in so srečali samega Janošika.

„Kje tu biva Janošik?“ ga je vprašal vodja husarjev.

Janošik je namesto odgovora popadel silno bukev in jo potegnil s koreninami vred iz tal. Husarji so ga po tem dejanju spoznali in ga prosili, naj bi šel z njimi, se borit s tujim vitezom in cesar da mu pošilja krasnega konja. Janošik ga ni sprejel, nego jim je zakričal: „Le idite domov! Jaz bom tam prej, nego vi!“

Šele tretji dan nato je odšel, in ko so se husarji vrnili k cesarju, je bil Janošik že tam in se jim je smejal, da so se tako dolgo zamudili.

Hoteli so ga obleči v železen oklep in ga posaditi na konja. Janošek pa ni maral niti sablje ter se je šel kar tako s svojo sekirico boriti! Šel je naprej in cesar z vojsko za njim. Na določenem mestu so se sestali z neprijateljem. Neprijateljski vitez je sedel na konju in bil strašno oborožen. Hotel je Janošika

Politični pregled

Še en dober teden in volilni boj bo končan tako, kakor tega marsikdo ne pričakuje. Pri nas se borijo za uspeh najrazličnejše stranke, v narodni skupščini bodo pa vse te male stranke male skupinice, preko katerih se bo šlo več ali manj na dnevni red, ker odločevale bodo samo

velike, močne stranke,

ki se bodo — ker vsaka za sebe gotovo ne bo imela večine — sporazumele med sabo za skupno vlado in delo in se na male drobce ne bodo ozirale. Vsi oni slovenski volilci, ki hočejo, da bo naš del države v narodni skupščini dobro zastopan, bodo glasovali za kandidate demokratske stranke, ker nobena druga naših domačih strank ne bo v skupščini odločevala. Posebno od klerikalnih poslancev ima ljudstvo samo škodo, ker se nihče ne bo zavzel za zahteve ljudstva, ki voli take poslance kot so klerikalni, ki v narodni skupščini samo vpijejo in ravsajajo, namesto da bi se resno oprijeli dela. Vsakdo si pač misli: kakršni poslanci, taki so tudi volilci. Upati je, da bodo to uvideli tudi naši volilci — v svojo lastno korist.

Zaradi večnih obmejnih spopadov na jugu naše države se vršijo v Nišu

pogajanja med našo državo in Bolgarsko,

kako v bodoče onemogočiti vpade bolgarskih komitašev na naše ozemlje. Ti bolgarski komitaši so taka organizacija kot italijanski fašisti, ki živijo od tega, da delajo nered. Na našem ozemlju navadno ropajo, požigajo in morijo in zato zahteva naša vlada od bolgarske vlade, da napravi red v vrstah komitašev, ker sicer bomo mi primorani priti na Bolgarsko in tam napraviti red. Bolgarska vlada se je že do sedaj trudila, da bi onemogočila prehod komitašev preko meje, ali njeni varnostni ukrepi niso bili dovolj močni. Upati je, da se doseže pri pogajanjih v Nišu popoln sporazum med obema državama in da bo bolgarska vlada porabila vso svojo moč, da onemogoči nove zločine komitaške organizacije. Od tega, kako bo bolgarska vlada nastopila proti komitašem, ki so na Bolgarskem država in državi, je odvisno, kako se razvijejo v bodočnosti medsebojni odnosi med Jugoslavijo in Bolgarsko.

večkati s sabljo in ga ustreliti s pištolo. Toda Janošik je popadel njegovega konja za nogo, jo nekoliko potresel in vsa konjeva noga mu je ostala v roki. Vitez in konj pa sta se valjala po tleh.

Cesar ga je hotel za toliko hrabrost nagraditi in je želel, naj bi ostal pri njem. Toda Janošik se mu je zahvalil in kakor je prišel, tako je odšel...*

Pri neki drugi priliki je pomagal kmetom. V neki občini si je grof prilastil gozd, ki je po pravici pripadal kmetom. Rihtar z enim zaprisežencem sta se šla pritožiti na sodnijo. V gozdu ju je srečal Janošik. Poslušal je njuno pritožbo in ju poslal domov. Obljubil je, da to sam zanja opravi. Naj le gresta h grofu in mu povesta, da sta v gori srečala Janošika, ki pride zvečer s svojimi fanti h grofu na večerjo.

* Opomba prevajalčeva: Primerjaj z Janošikom našega Petra Klepca in Levstikovega Martina Krpana!

Sitna in neprijetna je tudi zadeva razmejitve z Italijo,

ki se vrši te dni pri Reki in okolu Zadra. Italijani so te dni zapustili primorsko mesto Sušak in tudi v Dalmaciji so zapustili vse ozemlje, ki nam pripada po rapalski pogodbi. Ampak pri Reki bi radi zopet napravili novo lumparijo, ker brez lumparij Italijani menda živeti ne morejo. Sušaško pristanišče Baroš, ki se drži reškega pristanišča, pa je prisojeno naši državi, držijo Italijani še vedno v svojih krempljih in bi radi sploh obdržali v svoji oblasti to edino naše že zgrajeno pristanišče na severnem Jadranskem morju. Pogodba sicer izrecno prisoja pristanišče Baroš naši državi, ali kakor se vidi, se bomo morali navzlic temu še pripraviti z Italijani, preden njihovo vojaštvo zapusti pristanišče. Pa to ni glavno, kar nas loči od Italije, ki obdrži po pogodbi v svojih rokah Notranjsko, Goriško, Trst, Istro in Zadar. Italijanski ministrski predsednik Mussolini je izjavil v italijanskem parlamentu, ko se je reševalo vprašanje te pogodbe, da nobena pogodba še ni ostala neizpremenjena, češ, bo že prišel čas, ko bomo vzeli Jugoslaviji še kaj več! Mi tudi pravimo, da nobena pogodba ni večna in da bo prišel čas, ko bomo pognali Italijane z našega Krasa, Goriškega, Trsta, Istre in Zadra, ker to je naša pravica in pravica navadno zmaguje nad krivico — prej ali slej.

Napetost in zaostrenost med Francijo in Nemčijo

zaradi Porurja

traja dalje, oziroma se vsak dan bolj poostrejuje, ker odnehati ne marajo ne Francozi in tudi ne Nemci. Razlika je samo v tem, da Francozi nemoteno izvršujejo svojo voljo, medtem ko se Nemci stalno umikajo Francozom, ki prihajajo na nemško ozemlje z močnimi vojaškimi krdeli, proti katerim ne morejo postaviti Nemci ničesar, ker ne smejo imeti prave armade, temveč samo nekako državno brambo, v svrhu čuvanja javnega reda v državi. Zato bodo morali Nemci končno le odnehati, ker neoborožen narod se ne more meriti z oboroženim! Nemci bodo morali plačati vojno odškodnino, ako jim bo to prav ali ne.

Na dnevni red svetovne politike je prišlo zopet rusko vprašanje in zdi se, da pride kmalu čas, ko bo ruska

Medtem je poslal enega svojih dečkov k sodnijskim gospodom in jim naročil, naj pridejo na večerjo k tistemu grofu.

Prav tedaj je imel Janošik dva svoja dečka, Ilčika in Garka, v službi sodnije kot slugi. Tema je po Surovcu ukazal, naj vodita gospode preko gore in jih prepričata, da bi jim sicer Janošik lahko zastopil pot. Gospodje so storili tako. Voz s slugami so poslali po cesti, sami z Ilčikom in Garkom pa so šli po gorski stezi. Kmalu jim je postalo vroče in dali so svoje puške nositi slugama.

Naenkrat je pridrl nanje z gore Janošik s svojimi dečki. Ukazal jim je, naj slečejo plašče, sukne in hlače ter naj sezujejo čevlje in odpno sablje. Potem je vzel iz žepa pripravljen papir, črnilo in pero ter jih je prisilil, da so drug drugemu na hrbtu podpisali listino, s katero se grofa uradno kaznuje, da mora gozd vrniti kmetom. Hočeš nočeš so morali gospodje storiti tako, kakor jim je zapovedal Janošik.

(Konec prihodnjic)

vlada priznana od vseh držav. Bilo bi to v veliko korist Rusiji in vsej Evropi, ker Rusija bi se potem hitreje in uspešneje obnovila, Evropi bi pa postala dostopna velikanška bogastva, ki jih hrani v sebi ogromna Rusija, pa jih dovoljno ne izkorišča. V Rusiji leži bodočnost Slovanstva, ki bo moglo takoj drugače nastopiti v svetovni tekmi, ko se postavi njemu na čelo obnovljena Rusija, ki bo silnejša in mogočnejša kot kdaj.

Kaj pa to pomeni?

Okrajna glavarstva razpošilljajo županstvom okrožnice, v katerih opozarjajo, da se bo v najkrajšem času uvedlo zavarovanje kmetijskih poslov in delavcev v skupnih bolniških blagajnah z industrijskimi in obrtniškimi delavci. Od županstva se zahteva natančen pregled, koliko je v njihovih občinah takih poslov in delavcev.

Vlada očividno namerava v bližnjih tednih izvesti tako zvani Drogenikov zakon, ki predpisuje, da se mora zavarovanje kmetijskih poslov in delavcev skupno z industrijskimi in obrtniškimi delavci izvesti najdalje do 30. maja t. l. Število uradnikov in tiskovnih pri bolniških blagajnah se bo visoko pomnožilo, kajti evidenca delavcev in poslov po vaseh ne bo tako lahko izvedljiva kakor evidenca po tovarnah, kjer je delavstvo že popisano v mezdniških spiskih in sploh po predpisih zakona o zaščiti delavcev. Dobili bomo torej obilico uradnikov, revežev, ki bodo hodili inkasirati zavarovalnino okoli kmetov, tako kakor sedaj hodijo okoli tovarnarjev in obrtnikov. Imeli bomo na tisoče novih pisarij in sitnosti. Res, potrebno je, da se dvigne odpor, če se smole še kaj rešiti da.

Dopisi

ŠT. VID PRI LJUBLJANI. Kdaj se klerikalna duhovščina spametuje? Poročali smo, da naš župnik ni dovolil pri pogrebu pokojnega Bremca treh duhovnikov, kakor so svojci naročili in bili seveda tudi pripravljeni plačati. Poslal je — kakor smo že pisali — samega kaplana, da tako protestira proti udeležbi Sokola pri pogrebu sokolskega člana. Pretečeni teden pa je umrl krojač Šloser, ki je bil zadnja leta pristaš klerikalcev. Tega pogreba se je udeležil Orel, in glej, župnik je pripeljal sedem duhovnikov, da so spremljali pokojnika na pokopališče. In vendar sta bila oba domača farana in oba katolika, krščena v šentviški cerkvi. Kot katolik torej župnik ni mogel najti razlike, našel pa jo je kot zagrižen klerikalec. Ko je dr. Šusteršič izdal program svoje stranke, pravi med drugim: Cerkev naj bo vsakomur pristopna, ne samo klerikalcem. Naš župnik ogorčeno trdi, da klerikalizem še nikdar ni ljudstva iz cerkve podil. Že sam tu navedeni slučaj očitno kaže, da dr. Šusteršič, ki klerikalno duhovščino dobro pozna, prav trdi. Tudi ljudstvo bo izprevidelo v doglednem času, da nam je klerikalizem izpridil nekaj duhovščine, ki ni vredna svojega čestitega poklica.

DOL PRI LJUBLJANI. Kakršen pastir, take ovce — velja še posebno za našo faro. Če bi imel šef naših klerikalcev glavo na pravem koncu, bi gobeždaču v «Domoljubu» z dne 14. februarja svetoval, da naj nikar ne prijemlje za vroče železo, ker je nevarno. Klerikalci so imeli še vselej, kadar so v «Domoljubu» kaj skuhali, ščipanje v želodec. Predzadnje «Domovino» so v našem katoliškem društvu kar trikrat prebrali, takih ocvirkov jim je nasula. Takrat so v strahu sklenili, da je najbolje molčati, da ne pride še hujske. Toda vendar se je v «Domoljubu» oglašil neki neprevidnež. Naj bi «Domoljub» povedal, če je res, da šef naših klerikalcev nima

volilne pravice in zakaj. Klerikalnim pristašem žu hudo padajo luskine z oči, vendar pa jih je še mnogo, ki so neozdravljivi. Da to niso najbrihtnejši možje, je jasno, ker se vsedejo na klerikalni lim, ki pravi, da je vera v nevarnosti in zakaj? Ali mislite, da zato, ker «Lažiljub» to trobi? «Domoljuba» vendar že poznate, da se je nešteto krat zlagal in da ste ga lahko sami vjeli na laži. Kako naj bi šlo za vero, ko je celo ljubljanski škof glasoval zadnjič za komuniste, ki se očitno imenujejo svobodomiselnj in katerih somišljeniki v Rusiji napravljajo iz cerkev hleve. Naši klerikalci se spravljajo tudi nad nadučitelja Turka, zato seveda, ker je značajan in odločen mož kakor malokdo. Če bi hoteli obdelati vse naše klerikalce, bi nam pač zmanjkalo prostora. Če ne boste prenehali obrekovati, si bomo še privoščili kakšnega možaka, ki ima obilo masla na glavi. Povedati bi utegnili še zgodbo o zvonovih in o stebri Jakeu iz Zajčš ter njegovi ginjenosti, katero si je takrat pridobil radi preobilnega gledanja v kozarec. Oprite oči, komur so še zaslepljene, 18. marca pokažite, da vam je Bog dal jasno pamet, ki vidi in razsodi trezno! Demokratska stranka, ki je stranka bratstva in ljubezni med vsemi stanovji, je naša prava stranka, zanjo glasujmo!

DOL PRI LJUBLJANI. V naši občini in v Dolskem se posebno klerikalci in samostojni potegujejo za glasove naših volilcev. Mislimo pa, da niti eni niti drugi niso pravi, da bi zastopali naše koristi tako kakor je potrebno. Samostojneži s svojim veleagrarnim programom bi lahko šli v Banat ali Vojvodino, kjer kmet prideluje žito in živine, da prodaja obojega na vagone, pri nas pa z malini izjemani vsak kmet žito, oz. moko kupuje. Tudi klerikalci ne morejo biti dobri naši zastopniki. Dočim sta Brodar in Sušnik zahtevala odprtje mej in odpravo carine za žito in živino, je pa zopet dr. Gosar vpil, da se mora na oboje naložiti visoka carina, da bo izvoz manjši in doma moka in meso poceni. Vsi trije pa so v enem klubu, iz tega je razvidno, kako imajo dvojno lice. Najboljši zastopniki naši so gotovo poslanci demokratske stranke, predvsem dr. Žerjav. Vsi se še spominjamo, da smo se 40 let borili s tem, da se naša občina priklonj ljubljanskemu glavarstvu in sodišču. Dosegli nismo ničesar pod Avstrijo, pa tudi po prevratu ne, ko je sedel dr. Brejca na predsedniškem stolcu v Ljubljani. Ko pa je postal predsednik deželne vlade dr. Žerjav, je takoj ugodil naši prošnji in stvar, ki se je tako dolgo vlekla, je bila takoj rešena, ko jo je dobil v roke mož, ki ima res zmisel za ljudske potrebe. Zato volimo dne 18. marca vsi dr. Žerjava, ki je nosilec demokratske liste in vzrmo kroglice vsi v peto skrinjico.

SELCE NAD ŠKOFJO LOKO. Z mrzlično hitrostjo mobilizirajo klerikalci svoje čete po dolini. Zadnjič so imeli shod v Bukovčici; dne 4. marca pa je nastopil dr. Mohorič v Selcah. Same stare fraze je omenjal ta gospod. Avtonomija, centralizem, to je bilo jedro govora. Ker je pohvalil dr. Žerjava, zato se ne bomo z dr. Mohoričem veliko pečali. Kaj pa so napravili koristnega klerikalci naši dolini? Pač, nekaj! Nove zvonove so plačali farani, cerkev bo imela zlate svetnike in škofu so poklonili za 25letnico klerikalni občinski možje iz žepov davkoplačevalcev lepo vsoto. Zato prazniki rok ne morejo stopiti pred volilce. Mobilizacija pa še ni končana. Treba je pozkusiti tudi pri «Marijini družbi». Žene imajo pri nas velik vpliv na može. Zato poverjenice skačejo od hiše do hiše in vpisujejo kar vsevpred. Župniki pa vabijo kar s prižnic ljudi na politične shode. Hudomušneži trdijo, da postane selski župnik po volitvah dekan, če se bo dobro odrezal pri volitvah. Demokrati, združeni v močni stranki, ki bo dobila izmed

313 poslancev pri teh volitvah gotovo 90 poslancev, si bomo že zapomnili te agitatorje. Po volitvah naj se nihče ne pritožuje, da je bil zaslepljen. Klerikalna stranka, ki bo dobila v vsej državi komaj 14 poslancev, ne bo imela v državnem zboru prav nobenega vpliva. Invalidi, zahvalite se le državi za svojo pomoč. Le država bo vas podpirala. Kdo drugi vam kaj dá? Tisti gotovo ne, ki so l. 1914. hujskali ljudi na vojno. Zato pa vsi naprednjaki, oddajte svoj glas 18. marca največji stranki Jugoslavije. Nihče naj ne ostane doma! Vrzite kroglico v peto skrinjico. Edina demokratska stranka s svojo močjo bo pomedla s klerikalizmom. Če klerikalizma ne bo v dolini, pa bo zavladal pravi mir pri nas. Kdo razburja ljudstvo pri nas s svojimi shodi?

JESENICE. V nedeljo 4. t. m. se je pričel pri nas sv. misijon, katerega bi pač vsakdo moral pozdraviti z veseljem, če bi služil svojim namenom in vršil svojo moralno nalogo. Res, z žalostnim srcem moramo opazovati, kako posebno v industrijskih krajih peša morala med našim ljudstvom, kam plove naša mladina že v rosi mladosti. Pijančevanje in nečistost sta razširjena med komaj šoli odraslo mladino. Pred kratkim mi je pravil delavec iz tovarne na Javorniku: «Če ne pridejo pijani v tovarno, pa gredo pijani iz nje.» Z odkritosrčnim veseljem bi mi pozdravili vsakogar, ki bi prišel k nam z namenom, da bi navajal ljudi k treznosti, značajnosti in poštenosti. Koliko dobrega bi lahko napravila v tem oziru duhovščina. Ko sem nekoč bival na Koroškem, sem nad cerkvenimi vrati videv tu in tam napisano: Moja hiša je hiša molitve. Na Kranjskem pa so hiše molitve izpremenili v politične in agitacijske zbornice. Gotovo tudi k nam niso prišli misijonarji zato, da bi naše ljudi vodili na pot poštenega in značajnega življenja, temveč da vršijo direktno ali indirektno volilno agitacijo za klerikalno stranko. Zato imamo malo zaupanja v misijonarje, katerim polagamo na srce besede: Moja hiša je hiša molitve.

KOPRIVNIK PRI BOHINJU. Mi Koprivnikarji smo še vedno veselega srca, čeprav smo pusta že pognali. Skoro prekratek nam je bil pust, ne toliko za nas kakor za Meto, ki je bila več let kuharica pri rajnem župniku. Ta se nas je tako navadila, da še vedno «hodi nazaj» v naš kraj. Tako je prvo nedeljo po pustu prišla k neki tukajšnji hiši in povabila na «domačo veselico» več veselih ljudi. Še celo cerkvenik je prišel. Nam bi se kaj takega zamerilo, njim pa se ne. — Volilni boj se pri nas že tudi čuti, čeprav smo mi Koprivnikarji precej mirni. Kar nas misli z lašno glavno, bomo 18. marca vrgli kroglice v peto skrinjico, ki je edino prava.

DOLNJI LOGATEC. Dovolite, g. urednik, da se enkrat oglasi v Vašem listu tudi zvest naročnik iz Dolnjega Logatca. Poročati Vam hočem, da smo imeli preteklo nedeljo pri nas kar tri volilne shode. Dopoldne so zborovali narodni socialisti, katara stranka se mi zdi najmanj potrebna, ker je brez vsake moči v državi in nam brez poslancev ne more prav nič pomagati, pa če njeni pridigarji še tako napenajajo svoja pljuča. Besede, same besede. Logatčani smo pokazali, da NSS ne maramo in govornik iz Ljubljane je bil skoraj — sam. Popoldne smo zborovali demokratje in komunisti, seveda vsak zase. Na našem shodu je zelo lepo in prepričevalno govoril g. dr. Kramer iz Ljubljane. Vsi smo mu pritrdjevali, celo nekaj pristašev SLS mu ni moglo prav nič ugovarjati. Razšli smo se, potrjeni v svojem demokratskem prepričanju. Med tem, ko je naš govornik razvijal program naše stranke, kako misli sodelovati pri gradnji naše države, kako hoče z enako ljubeznijo pospeševati napredek malega kmeta, obrtnika in delavca, in kako hoče združiti pri tem delu vse dobro misleče državljane, je na komunističnem shodu grmelo samega zabavljanja in šuntanja. S

fuljm denarjem plačani agentje pozablajo, da mi sami vemo, da se nam slabo godi. Mi pa bi le radi slišali, kako bi se dalo vse na bolje obrniti. Taki generali, ki zapuste svojo armado, ko so enkrat obogateli na njenih ramah, nam ne bodo prinesli sreče. Če se spomnimo še na nekčaj bogato Rusijo, ki so jo rdeči (od krvi) bratci spravili v lakoto in bedo, potem pa že še nekaj časa raje prenašamo težave v Jugoslaviji. Večno ne bo tako, znaki zboljšanja se že vidijo. Pričakovali smo tudi g. Puc-
 la, pa smo izvedeli, da mu je bivši naprednjak Korenčan pisal, da za njega ni treba napravljati shoda, drugih pristašev SKS pa v Dolnjem Logatcu ni.

GORNJI LOGATEC. Dne 25. februarja je naš Sokol nad vse dostojno proslavil obletnico osvobodjenja. Spored prireditve, ki se je vršila v Gasilnem domu, je povsem odgovarjal slavnostnemu razpoloženju. Navdušenemu slavnostnemu govoru so sledile izbrane deklamacije sokolske dece ter ubrano petje domačega mešana pevskega zbora in zopet sokolske dece. Redko se zgodi, da bi občinstvo zahtevalo ponovitev deklamacije. Mali Marinko pa je bil z navdušenim glasovanjem prisiljen, da je ponovil krasno Igo Grudnovo: Tržaškim bratom. Vse je občudovalo naše pridne malčke, ki so tako korajžno, jasno in razločno ter s polnim razumevanjem podali svoje pesmi. Posebno pozornost je vzbudila nadarjena Makucova. Ali se je občinstvo zavedalo, koliko truda je bilo treba za tako dovršen nastop ne le na strani pridne dece, ampak tudi na strani požrtvovalnega učiteljstva? Večer je zaključil krasen zgodovinski prizor Nušičev: Knez Semberijski. Vsi igralci so nastopili v krasnih bosanskih narodnih nošah. Posebno ljubeč so bile Srbkinje. Znan oboževalatelj ženskega spola je ves navdušen poudarjal, da bi bil v veliki zadregi, ako bi moral določiti najlepšo med njimi. Glede igranja naj omenimo le to, da je bila na koncu solzna vsa dvorana. Vse si je brisalo solze, eni na skrivaj, drugi bolj očitno. Bil je res lep večer kot jih je Gornji Logatec še malo videl. Vsa čast in hvala vrlomu dramatičnemu odseku, pa tudi zavrednim občanom, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička.

GORNJI LOGATEC. Znani že neštetokrat (a še ne zadnjikrat) brez škofa birman petelinček se v »Lažljubu« zaletuje v gornjelogiške naprednjake, imenujoč jih »zlahto«, ter jim napoveduje poraz pri volitvah. Ne menimo se za onemogle izbruhe tega povsod zavrženega snubača, ugotavljamo le napram javnosti, zakaj ima možičelj vedno to besedo na jeziku. Neki hudomušnejš jo je namreč pogruntal, da zato, ker povsod, kamor pride, »v zlahti ostane« in mora potem sodnija urejevati njegove zlahtne zadeve.

GORNJI LOGATEC. Je pa demokratiški volilni shod dne 4. t. m. pri nas vse drugače uspel kot Puclev 14 dni prej. Poročevalec dr. Kramer iz Ljubljane je za svoja poljudna in jasna izvajanja žel burno odobravanje in pritrjevanje. Posebno se je številnim zborovalcem dopadlo, da niso slišali nobenega hujskanja zlasti tudi ne proti nasprotnim strankam ali kandidatom. Vsaka govornikova beseda je bila na mestu in je kazala veliko ljubezen demokratov do naše mlade države, ki jo homo mogli le z združenimi močmi, z največjo potrpežljivostjo in s skrajnim zatajevanjem tako urediti, da bomo v njej v resnici vsi zadovoljni. Soglasno so bile sprejete resolucije, ki zahtevajo temeljito revizijo zakona, ki po svojem dosedanjem besedilu uvaja zavarovanje kmečkih delavcev in poslov na način, ki je za kmete poguben. Ena misel je obvladala zborovalce: da je edina demokratiška stranka ista, ki ji je res pri srcu ljudski blagor in napredek. Zato smo mi vsi obljubili, da bomo vrgli svojo volilno kroglico v peto

skrinjico. V Logatcu sta njena predstavnika Ivan Marinko iz Kalca in Ivan Petek iz Gorenje vasi. Na shodu smo opazili tudi več starih naprednih korenin iz Žibrc, ki sicer volijo v Rovtah, kjer so pravi naprednjaki bolj redko sejani, pa bodo ravno zaradi tega vršili med svojimi zapeljanimi sosedi apostolsko delo ter jih poučili o vsem lepem, kar so slišali na demokratskem shodu. Tudi občina Rovte bo dala lepo število glasov drju. Žerjavu, zato nam jamčijo prijatelji iz Žiberč.

BOŠTANJ. Ker me podpisanega javno sumničijo, zato vljudno prosim sl. uredništvo, naj potrdi, da jaz nisem v nikakvi zvezi z dopisom iz Boštanja v 9. številki »Domovine«. (Izjavljamo, da podpisani ni v zvezi z omenjenim dopisom. Op. ured.) Kar se pa tiče dopisa, pa rečem samo toliko, da je vse resnično. Resnica pa seveda bode v oči. Do sedaj jaz nisem dopisoval listom in ne napadal drugih, ki so nasprotnega mišljenja. Ako me boste pa še nadalje sumničili in obrekovali, Vam pa naravnost povem, da bo prišlo v javnost še marsikaj, kar Vam ne bo posebno v čast, akoravno ste orlovskega mišljenja ter obrekujete in delate vse zahrbnosti na »katoliški« podlagi. Ivan Zagrajšek.

STIČNA. Dne 4. t. m. so imeli v samostanski dvorani volilni shod SLS. gg. Kremžar, Jelnikar in njihov pomagač Erjavec iz Višnje gore. Pri vratih sta delala častno stražo stiški opat in župnik. Glavna na shodu je bila seveda avtonomija. Takih laži, kakor se jih je g. Kremžar na tem shodu poslužil, jih zmore le klerikalec; najpoprej jim je povedal, da morajo naši fantje k vojakom v Srbijo in Macedonijo. Povedal pa ni tako kakor je resnica, da je dr. Brejc zahteval, da naj pridejo srbski vojaki v Ljubljano, ker da slovenski niso zanesljivi, in dr. Korošec je zahteval, da se srbski vojni zakon raztegne tudi na Slovenijo. Torej je klerikalna stranka zakrivila to. Nadalje se je zlagal, da hoče Pribičević odstraniti krščanski nauk in duhovnike iz šole, potem je napadal Sokole, češ, da so brezverci. Vsak, ki količkaj s svojo glavo misli, lahko razvidi, da je pri nas ljudstvo tako globoko zatopljeno v verske navade (ne rečem pa: v pobožnost), da malokje tako, in da človek, ki je v otroških letih toliko v veri poučen kakor pri nas, ne more svoje vere nikdar pozabiti. Govornik pa je pozabil povedati, da zaradi naših škofov in dušnih pastirjev vera peša. Dokaz so ljubljanske občinske volitve, ko je šel ljubljanski škof z vsemi lemenatarji volit komuniste, ki so svobodomiselnih brezverci. G. Kremžar, kdo vendar dela za brezverstvo, ali mi ali vaša stranka z vami vred? Rekel je dalje, da hočejo tako avtonomijo, da si bodo sami po potrebi delali zakone. Seveda je potreba to prav razumeti. Stiška avtonomija ali opatija ima sedaj vse, kar človeku srce poželi, najlepše sobane, vse stiško polje, polne marofe goveje živine in konj, gozde, da jih oko ne more premeriti, svoje žage, svoj valični mlin, svojo godbo, svojo faro, pa ne mislite, da zastojni pokopavajo. Drago računajo, če niso pri dobri volji, tudi ne zvonijo, pa tudi brez usmiljenk niso. Ako ste mislili, da bi take zakone napravili, da bi kaj te avtonomije ali opatije razdelili med tako siromašno stiško okolico, bi mi rekli: »To je Kristov nauk in dobra dejanja!« Seveda, si mislite druge zakone, da bi stiška avtonomija še vsega več dobila, ljudstvo pa bilo še bolj siromašno. Tudi ste rekli, da na Češkem nekaj velja denar, pri nas pa je tako slaba valuta. Toda na Češkem so ljudje mnogo bolj složni, ne varirajo tako proti državi kakor naši klerikalci. Poudarjali ste tudi, koliko so vaši poslanci napravili za ljudstvo. Radi bi vedeli, kdaj? Kaj pa napravil poslanec v opoziciji? Tak poslanec le lenari in po dnevnicah hodi, davkoplačevalci pa jih plačujejo. Čisto prav ste omenili, da nikogar ne prosite kroglice, ker se zavedate, da to ne bi mnogo koristilo. Kdor

misli s svojo glavo, bo 18. t. m. vrgel kroglico v peto skrinjico.

ST. VID PRI STIČNI. Na klerikalni kandidadni listi kandidira kot namestnik za litijski okraj naš učitelj Lovro Jevnikar. Da ne bo kdo izmed volilcev v zmoti, moramo gospoda Jevnikarja predstaviti širši javnosti. Kaj je mož storil za narod? Med vojno je bil doma. Dela je imel veliko. Bil je načelnik aprovizacije in je izvrševal tudi mnogo drugih javnih opravkov, po vrhu še učiteljski, čeprav to na zadnje! Toda čudno! Vse ogromno delo mu ni nič škodovalo, še lepo zredil se je in prav košat je postal. Dviganje polnih vreč v aprovizaciji mu ni storilo ničesar hudega. Hajd, ko je minula vojna, si je gospod Jevnikar z lepim pohištvom uredil dom ter vzel v najem veliko posestvo, kjer redi osem glav goveje živine in par konj. Nič mu ne oporekamo, a čudno je to, da mi, ki smo pred vojno tudi bili siromaki, nato pa trohneli v strelskih jarkih, ostanemo suhi do kosti in večni reveži. Pa naj že bo, če je božja volja taka. Ampak to sem vam hotel povedati, volilci litijskega okraja: Pri volitvah ne bomo glasovali za klerikalno debaluharje, temveč za demokratske voditelje, ki so z nami vred med vojno trpeli preganjanje. Naša skrinjica je peta!

BIRČNA VAS PRI NOVEM MESTU. »Slovenčevega« dopisnika je shod demokratiške stranke v Birčni vasi očitno silno razburil. Da bi zmanjšal dober efekt, poizkuša zato udeležence zasmehovati. Mi mu to veselje popolnoma privoščimo. Odgovarjamo mu le na kratko: V naši vasi demokratiška stranka do sedaj še pri nobenih volitvah ni dobila nobenega glasu, toda 18. marca bodo klerikalci in posebno naš kaplan razočarani. Takrat bodo videli, koliko je nas zasmehovanih in kaka složnost vlada med nami. Osebnice napade na g. nadučitelja, učiteljico in Rusinjo pa zavračamo z vso odločnostjo, ker poznamo imenovane kot poštene in zveste državljane, pozivamo le strahopetnega dopisnika »Slovenca«, naj pride z imenom na dan.

ZUZEMBERK. Pišejo nam: Od zadnjih volitev je prišel od nas redkokdaj kak glas v svet. Velik halo so takrat vzdignili klerikalci, češ, zmaga je naša! Dekan Gnidovec je pridigoval in agitiral, da bodo, če zmagojo naprednjaki, pretvořene cerkve in farovži v sokolske in plesne dvorane, duhovniki pa bodo morali ob cestah kamenje tolči. Zaključil je te besede z ihtenjem in jokom kakor v znamenje, da mora bridko zaplakati cela zbrana četa njegovih ovc, kar se je tudi točno zgodilo. Toda zaman! Kljub klerikalni — žuzemberški zmagi so prišli namreč na vladno krmilo demokrati in samostojnejši ter pravoslavni radikali, ki so imeli vso moč, pa cerkve so vse še nedotaknjene, noben duhovnik še ni bil pognan iz farovžev; mirno in najmanj tako dobro kakor prej žive ti gospodje. In ti »prokleti« demokratje so celo z vso silo podpirali akcijo za zvišanje duhovniških plač. Gnidovec in njegova ostala duhovniška garda se je tedaj temeljito motila, oziroma zavedno in prav po katoliško obrekovala. Zato ni čudno, da je vera v nezmotljivost našega duhovništva globoko padla in da jim ljudstvo v svoji notranjosti več tako ne zaupa kakor prej. Ljudje sedaj vedo, da vera in politika ne spadata skupaj in dalo bi se za napredno etvar res kaj napraviti, če bi ne bilo tako malo zanjo vnetih delavcev med našo inteligenco. Odkar se je zaradi vsakovrstnih mahinacij od strani no katerih tako zvanih naprednih ljudi umaknil znani požrtvovalni demokratiški tukajšnji voditelj iz javnosti v mir, ker mu je bilo nadaljnje delovanje uprav onemogočeno, vlada pri nas mrtvilo in puščoba. Po trudu imenovanega se je vršilo v okraju nebroj shodov in ustanovljenih je bilo sedem krajevnih odborov SKS. Zaradi

lenobe te stranke pa je vse to zapalo in danes samostojneži ne spravijo skupaj niti enega shodiča. Sedaj je od dobre tretjine SKS volilcev le še ostalo nekaj za ime, in še to se nagiblje k stranki dr. Šusteršiča. Skratka, razmere so gnile pri nas na vsej fronti, ljudstvo je zapuščeno in politično demoralizirano. Nič čudnega tedaj, da se farovski gospodje naprednega življa ne boje več, pač pa vidijo nevarnost v dr. Šusteršiču in njegovih agentih. Zato so proti tej opasnosti priklicali za dan 18. februarja t. l. samega dr. Korošca, da poizkusi zlimati prej trdno klerikalno organizacijo. Pri nas smo trdno uverjeni, da je edina poštena stranka, ki dela v korist vseh stanov in ki je dala ljudstvu agrarno reformo, ki se pa ne izvršuje le po krivdi radikalov in klerikalcev, demokratska stranka, ki se je zavzela za najbolj moderen invalidski zakon in ki je vedno štela malega človeka, kmeta in obrtnika. Zato je storjen sklep: na plan z demokratskim delom, pred ljudstvo z demokratičnim tiskom, združujemo v trdno vez vse res značajne, resne ljudi, proč z labkomiselnostjo in omahljivostjo, proč z gnjilobo in demagoštvom veleagrarcev à la Pucelj in na delo za 18. marca, da izide peta skrinjica zmagonosna. Volili bomo demokratsko stranko, ker je vsak glas za kmetijsko, ki bo štela v bodoči skupščini mogoče štiri poslance, in klerikalno, ki jih bo štela pri nas kakih devet, zgubljen. Mi gremo v boj za najboljšo in najmočnejšo stranko, ki bo štela po volitvah 90 do 100 mandatov in bo edina v položaju, napraviti v državi red in znosne razmere, česar pogrešamo. Zato živela demokracija in njeni požrtvovalni voditelji, na čelu jim nositelj demokratske liste neumorni dr. Gregor Zerjav!

SOTESKA PRI TOPLICAH. Pri nas župnikuje ošabni župnik Al. Volc. Kakšen možak je, vedo na Mirni, kjer je kaplanoval. Ni torej čudno, da smo kmalu po njegovem prihodu zaprosili škofa, naj nam dá drugega naslednika po vzornem nepozabnem g. Plevanču, no pa saj veste, da vrana vrani ne izkljuje oči. Iz nekdanjega liberalnega kaplana je postal najzagriženejši klerikalni duhovnik v naši škotiji. Ljuto napada vse, kar mu ni po volji in se mu slepo ne pokori. Zato je z redkimi izjemami vse njegovo, celo samostojneži so tako nesamostojni, da mu tlačanijo in trobijo v njegov rog. Kdor količjak opazuje župnikovo življenje, bo takoj videl, da je zgrešil svoj poklic. Biti bi moral advokat kakor je to že tudi sam povedal, ker ga take stvari neizrečeno veselijo in izvijati se zna, da je veselje. Dobro bi se mu prilegla tudi jagrovska obleka, ker jeseni najrajši lazi okrog s puško. Ali zmožnosti mu nikakor ni možno odrekati tudi za trgovino. To je pokazal že med vojno, ko je vsoprek barantal z vinom, žganjem, špohom itd., kjer si je pridobil toliko imetja kakor noben trgovec na kmetih. Ker mu pa to še ni zadostovalo, duhovska služba in velika veleposestev enaka farna kmetija itak nič ne neseta, zato je lani postal še trgovec s peskom. Za borih 500 K je dobil od kneza Auersperga za 5 let v zakup peskolom, ki izbornone se, saj mu je en sam posestnik plačal 17.000 kron. Začel bo menda izdelovati tudi opeko. Če bodo ogromni župnikovi dohodki nesli tudi kaj prida davkov, nam ni znano. Ker ne ve že kam z denarjem, si bo spomladu pozidal hišo za stara leta. Le to se še ne ve, kdo jo bo po dedoval, ali zvesta kuharica Rezika ali sorodnik, ki ga je lani hodil obiskovat. Ali župnik Vole je rad tudi vesel, zato jako obraja vino. Ker ga sam pridno pije, ni potem nič čudnega, če tudi drugi ljudje zmerom-hujše pijančujejo. V enem izmed svojih dveh vinogradov si je postavil zidanič, »štedilnik« imenovan. Semkaj

vabi svoje privržence in tu se pri obilni pijači, s katero ne štedi, skuha marsikaj, saj namen posvečuje sredstva. Pozno zvečer se razlega neubrano petje iz župnikovega »štedilnika«. Ob prevratu sta se mu dva Nemca tako zamerila, da sta morala iti, tretjega je pa držal in zagovarjal, že ve zakaj. V tem času je dal napeljati iz gradu opeke za kapelico, a glejte, me-to kapelice je zrasla zraven hleva sobica za hlapec. Še lepša je tista povest o mehkih foteljih, ki so se pod plaščem noči vrnili v grad z nepristovoljnega sprehoda. Okrog Straže pa pripovedujejo, kako je župnik Vole kupil prvega konja. Navadno se tako ne kupuje konj. Za danes naj bo dovolj! Na svilenje prihodnjic!

RIBNIŠKA DOLINA. Članek o krošnjarstvu, ki je izšel v zadnji številki »Domovine«, smo prav z zanimanjem čitali. Čisto drugače ste podali stvarne zahteve nas krošnjarjev, kakor pa kandidat klerikalne stranke, ki vpijejo na shodih samo o avtonomiji, pa niti ne povejo, kaj je to avtonomija. Iz Vašega članka pa vidimo, kako bi nam krošnjarjem ribniške doline po Škulju zahtevana avtonomija škodovala in nas ovirala pri naših potovanjih in pri našem zaslužku, radi česar bomo tudi pri volitvi dne 18. marca vrgli naše kroglice v peto, to je demokratsko skrinjico. Fajmošter Škulj se trudi tudi za kočevske glasove. Sklical je zadnjič shod v Grčaricah. Pa občani so ga izžvižgali in ga poslali naprej ter je moral brez uspeha oditi. Tudi v Gotenici ni imel došti boljšega sprejema.

SUŠJE PRI RIBNICI. Na naš dopis odgovarja Škuljev dopisnik v zadnjem »Domoljubu« in prav posebno hvali njegove zasluge za krošnjarstvo. Ker nam je dotični dopisnik prav dobro znan, mu pustimo njegovo veselje, saj lastna hvala se pod mizo valja. Ugotavljamo samo toliko, da so že minuli tisti časi, ko smo šli na klerikalni lim. Dovolj je soplečenja in prav nič več ne damo na take »zasluge« in pravljice o zgradbah, s katerimi nas vedno pita g. Škulj. Resnica je, da ni napravil za nas še prav nič in tudi ni mogel, ker nima on in njegova stranka v parlamentu nobenega vpliva in moči. Ves čas svojega poslančevanja je nastopil v parlamentu le parkrat in še takrat tako slabo, da se mu je vse smejalo. In takega zastopnika naj bi mi Ribničanje imeli? Ne, nikoli ne! Kolikor se spominjamo, tudi pri prosti carini in uvozu suhe robe nima prav nič zaslug. Morda je res kaj posredoval v tej zadevi, res pa je, da je to dosegel tedanji demokratski trgovinski minister dr. Kramer in to na podlagi resolucije krošnjarjev, sprejete na shodu demokratske stranke v Ribnici. Kdor je bil takrat navzoč, se bo tega dobro spominjal, čeprav trdi dopisnik, da smo pozabljivi. Ali je morda postajica v Zlebiču njegova zasluga? Čeprav se je hotel enkrat že pobahati, da je on to izposloval, vendar vsakdo ve, da je to zasluga demokratske stranke in še posebej sodelavske organizacije, ki se je res z vso vnetostjo to zavzela in tudi dosegla, da se vlak ustavlja v Zlebiču, čeprav je nekoč voditelj SLS., dvorni svetnik Šuklje, ob priliki komisij-skega ogleda v Zlebiču pred zbranimi občani rekel: »Gospodje, danes ste dosegli, da se je vlak ustavil v Zlebiču, toda to je bilo prvič in zadnjič!« Pa se je le še ustavil in zelo smo hvaležni zato demokratski stranki. Da bo pravljica o čakalnici popolna, moramo omeniti še to, da bi bila zgradba stalne čakalnice dodelana že leta 1919., če bi interesirane občine plačale 10.000 kron proračunanih stroškov in dale na razpolago potrebno zemljišče. To zahtevo je sporočilo ravnateljstvo državnih železnic vsem prizadetim občinam, pa menda po zaslugi klerikalnih županov še danes niso poslale tozadevnih izjav, četudi so bile prvoobno obsežne. Koncem koncem se

daj pred volitvami pa pride klerikalni dopisnik z izjavo, da je Škulj dosegel pri ministru, da se zgradi čakalnica na državne stroške, da pa mu je iz nevoščljivosti pokopal ta uspeh minister Pucelj iz Lašč. Če bi mu le kdo verjel? Kar se tiče krošnjarstva, naj povemo še to, da nam je g. Škulj z ustanovitvijo svoje »Lesne zadruge« za rešarsko robo več škodil kakor pa koristil. Ne za korist ljudstva, ampak za kroglice se je ustanovila ta zadruga, to vedo danes vsi, ki vsaj malo mislijo s svojo glavo. Prav nobene ugodnosti nimamo od te zadruge, pač pa nam hoče prevzeti še ta mali zaslužek s tem, da sama razpošilja suho robo v kraje, kjer krošnjarimo mi. Toliko v odgovor bahatemu »Domoljubu«, ki povzdiguje v deveta nebesa klerikalnega kandidata Škulja, ki bo 18. marca sijajno pogorel. Mi bomo vrgli kroglice v peto skrinjico.

RAKA PRI KRŠKEM. Na pobalinske laži v št. 9. »Domoljuba«, ki jih čiti poslanec Sušnik kot odgovorni urednik, imam samo en odgovor: Fej, strahopetni obrečovalci, ki se skrivate za Sušnikov hrbet! Podpišite se, da vam pri sodišču dokažem, kakšni lopovi ste. — Janko Golob, nadučitelj.

RAKA PRI KRŠKEM. Predstoječe volitve našemu župniku Škerjancu ne dajo miru. On sluti, da se potaplja klerikalna barka, zato mlati vsako nedeljo s prižnice po demokratskih in samostojnejših. Velikonočna izpraševanja mu služijo istotako za agitacijo. Zenam pravi: »Ve ste bolj prebrisane kakor vaši možje, zato pa glejte, da jih boste spreobrnil! Ne pustite jih na dan volitev na Rako, če vam ne obljubijo, da bodo volili klerikalno stranko. Če ne bo zmogala klerikalna stranka, bomo morali plačevati še večje davke. Pa jaz si bom že pomagal, pustil si bom brado rasti in bom šel h kapucnom, ki ne plačujejo davkov.« Vprašamo, ali je taka agitacija dostojna in dopustna. Sicer pa, kdor pozna župnika Škerjanca, se temu ne bo prav nič čudil, saj ga baje celo hočejo tukajšnji »Orli« izključiti iz svojega društva zaradi neorlovskega obnašanja. »Orla« so ustanovili na Raki samo zato, da rujejo proti »Sokolu«. Klerikalci so polni brezmejnega sovraštva do vsega, kar ne diši po klerikalni smrdljivosti. Korajžni so posebno ponoči nekateri Orli, ko se vračajo od telovadbe: takrat odmeva po Raki »porkamadonaaaje in aufiksaaanje«, da se kar kadi. — Možje in fantje — volite! Bliza se 18. marca, ko bomo dali Škerjancu in njegovim zapeljancem zaslužen odgovor. Kaka nesreča za nas Slovence je klerikalizem, dokazuje že to, da se bori proti njemu kar 11 strank. Naša skrinjica bo peta. Oklenimo se najmočnejše izkušene Jugoslovanske demokratske stranke, ki nekaj pomeni v naši državi, klerikalna pa je kakor Blažev žegen. — Župniku je zelo napoti »Domovina«. Ali veste, zakaj? Zato, ker piše resnico. Primerjajte »Domovino« in »Domoljuba« in videli boste, da je najpodlejši list na Kranjskem. »Domoljub«, ki brezvestno krade čast ljudem drugega političnega prepričanja. Koliko naših klerikalcev poznate, ki se vam upajo pogledati odkrito v oči? Hinavsko se vam dobričajo, v srečo pa nosijo najhujše sovraštvo. Sicer pa so klerikalci povsod enaki. Ni treba vedeti, da je klerikalec, na cesti ga srečaš, pogledaš mu v oči, pa boš vedel, s kom imaš opraviti. Možje, če nosijo vaše hlače župnik in tercijalke in če mislite, da je Jelovek bolj brihten kakor ste vi, potem volite klerikalce! Možje pa, ki poznajo klerikalnega zmaja, ki samo žre, ne da pa nič od sebe, bodo volili 18. marca Jugoslovansko demokratsko stranko.

RAKA PRI KRŠKEM. Z ozirom na dopis v »Domoljubu« z dne 28. februarja pozivljem dopisnika, naj se natančneje izrazi, kdaj in kako

od JDS naj bi mi bil obljubil 4000 K za agitacijo! Jaz ne vem ničesar o tem. «Domoljub» dopisun me menda meri po samem sebi, kajti klerikalni podrepniki si pač ne morejo predstavljati, kako je lahko človek s polnim prepričanjem pristaja napredne stranke ter dela zanjo, ne da bi se dal podkupiti kakor so tega navajeni klerikalni hujskači izrajske Avstrije. Demokrat sem, ker spoštujem meže, ki so med vojno na ljubljanskem gradu trpeli mučeništvo za našo svobodo, med tem ko so klerikalci blagoslavljali avstrijske puške in šuntali na vojno, plačani za to z Judeževimi srebrniki. — Alojz Alakar.

RAKA PRI KRSKEM. Preljubcnivni «Domoljub» je v cni svojih zadnjih števil v dopisu z Rake naglasil, da je «Domovina» umazani «špuktrigl». Mi pa ne rečemo, da je «Domoljub» rojen in vzdrževan od najgnusnejšega farovškega hinavstva, ampak «Domoljub» je «biserni zaklad vzvišene poštenosti in resničnosti ter najpopolnejše svetosti»; baje bo v kratkem proglašen za svetnika. Častiti verniki, ki čitate «Domoljuba», in zlasti v njem dopise z Rake, preden vzamete tega svetnika v roke, naredite prej tri velike križe, potem pa trikrat poljubite tisto stran, kjer je natisnjen dopis z Rake, tako srčno krepko, da se bo slišal cmok vsaj do raškega farovža. Kadarkoli tako storite pred 18. marcem, dobite popoln odpustek, kajti vedite, da vsaka črka, preden se odpošlje uredništvu Sušnikovega tepčka, blagoslovi in opere vsake grešne laži. Zato, pobožne ovčice, vdano verjemite, da belo ni nikdar belo, ampak črno, in črno ne črno, ampak vedno belo. Dopisniku «Domoljuba» so najbolj pri srcu Sokoli. V svoji čudovito burni domišljiji je videl v sanjah, kako so 28. januarja pri Kunškem pokali biči, samokresi, puške in kanoni. Kri je tekla v potokih, bilo je več mrtvih in ranjenih. Da je bilo še bolj grozno, so celo orožniki urno «bežali, bežali so in bežali» — spat, kakor kmalu za njimi vsi drugi. Dogodil se je pa pred kratkim drug zanimiv dogodek. Orli so namreč praznovali svoj «tepežni dan». Zgečkali so se kakor nedolžni otročiči. Ali sram jih je bilo; kamorkoli so se požečkali, zlasti za ušesi, se je prikazalo snežnobelo mleko. Izprevideli so, da so še zelo majhni, tudi taki, ki nosijo prav dolge hlače. Hočejo pa biti veliki kakor otrok, kadar komaj shodi in pred materjo stegne ročico nad svojo glavo, rekoč: «Kaj ne, mama, jaz sem že velik?» Da, to je tisto, kar naše Orle tako zelo boli v dno srca. Sokoli se številno množe; vsi odseki Sokola marljivo delujejo in kažejo znatne uspehe, ki privabljajo nove člane in članice v sokolske vrste. Ne pri nas, pač pa pri Orlih odpadajo člani in prosijo za sprejem v naše društvo. Nič čudnega, saj spoznavajo Orli in Orlice, da se njihovo društvo vzdržuje samo še z lažjo, obrekovanjem in hinavščino. Bodo že nekega dne izpregledali vsi, ki imajo danes še zavezane oči, da se ne pride v nebesa po lestvi, spleteni z lopovščino, pač pa po poti pravičnosti in resnega dela. Tudi cerkev ni danes žal nič drugega več nego navadna politična shodnica, kjer se s prižnice vabijo in prošio v božjem imenu ljudje na politične shode, kjer se hujska proti političnim nasprotnikom, v zakristiji pa se brezplačno delijo celi kupi «Domoljuba», zastrupitelca poštene ljudske duše. Tudi cerkev, kjer se danes po nemarnem vzgajajo propalice, bo zopet postala svet kraj, kjer se bo učil zopet najboljši Kristov nauk: «Ljubi svojega bližnjega in tudi sovražnika, kakor samega sebe!» Ali preden se to zrodi, bodo morali narovedati konkurz «Domoljuba», Orli in vzgojitelji hinavcev. Zaničevanja vredni ste vsi cerkveni politični pridigarji, ki nahušate ljudstvo, dasi vas rede žulji davkoplačevalcev vseh strank. Ali izprevedali bodo davkoplačevalci, izpregledali bodo ljudstvo in klerikalci bližnjega farov-

ščine in orlovstva. — Volilci, najlepšo priliko imate 18. t. m., da se pokažete, ali hočete biti še nadalje farovski hlapci in oboževalji laži in hinavščine ali pa ljubitelji svobode, poštenosti in resnega dela.

BUČKA. Pred nedavnim časom smo poslali dopis, radi katerega se je g. Kopitar naslednje nedelje na prižnici skuša oprati. Zdaj naj nam pove s «svetega mesta» še to, kje je v sv. pismu zapisano, da je naš Učenik cigare delil kakor jih on obeta s «svetega mesta». Ali se sme proti zgraževanju vseh navzočih vernikov pripovedovati, kako se fantje tepo za gnilo k...? Tudi ni prižnica kak politični oder, kjer bi jemal ugled sedanji državi ter naše poslanec primerjal beračem, ki s piskrčki pod pazduho romajo v Beograd beračiti. Veliko ve povedati o denarju in hinavščini dr. Žerjava. Premišlja naj rajši svojo hinavščino, ki jo je s «svetega mesta» že nešteto krat izrekel, češ da že komaj čaka škofovega pisma, da bi šel proč od nas. No zdaj je pa že povedal, da je dobil pismo, a noče nič slišati o svojem odhodu. Pomni naj, da je bil za kaznen poslan k nam, zato ga ne maramo. Nedeljska služba božja mu je deveta briga. Dvakrat je že popoldansko opravilo opustil iz gole zavisti proti naši sokolski veselici, da bi imela manjšo udeležbo. Pove naj nam tudi, kdaj dobimo četrti zvon, za katerega smo zbirali denar. Farno žegnanje pa je imel kar v postu kakor še nikdo. Nedavno je rekel, da je moder tisti, ki brzda svoj jezik. Sicer je pa splošno znan tudi v duhovniških krogih kot mož, ki mnogo praznega besediči. Opozarjamo škofjski ordinarijat, da nam pošlje takega duhovnika, ki mu je cerkev prva in zadnja stvar.

BELA KRAJINA. Umril je dne 21. februarja t. l. v Dolenjih pri Adlešičih znani belokranjski rodoljub Miko Dragoš v visoki starosti. Pokojni je bil dolga leta župan adlešičke občine in tudi delžni poslanec. Bil je vzoren oče svoji številni deci, ki jo je dobro vzgojil. Zaradi svoje šegavosti je bil splošno priljubljen. Bil je eden zadnjih Belokranjcev, ki je ostal zvest navadi svojih starih pradedov in je nosil dolge junaške brke, ki so dajale njegovemu sicer prijaznemu licu smel izraz. Naj počiva v miru!

ČREŠNJEVEC PRI SEMIČU. Cenj. g. urednik! Vem, da ste nas že pozabili, da smo še med živimi. A mi živimo, posebno še sedaj v volilni borbi, ko nas vedno obiskujejo in na kljake pritiskajo črni in pisani agitatorji za kranjsko polomijo, se pravi avtonomijo. S tem pitajo nevedno ljudstvo in s silo pritiskajo na volilce, češ, morate voliti Nemaniča, Korošca itd., ker le s tem boste dosegli polomijo, to se pravi avtonomijo, in potem boste imeli raj na zemlji. Seveda se nekaterim nerazsodnejšem že kar sline cedijo, ko mislijo, da se bosta potem kar mleko in med cedila, ko bi imeli črnopisano avtonomijo. Kakor po vsej Beli Krajini, tako je tudi v Semiču priromala v nedeljo 18. februarja trojica: poslanec Nemanič, župnik Bajc iz St. Janža ter profesor Gorjane iz Novega mesta. Kakor vsako nedeljo, sem šel tudi to nedeljo k jutranji maši ter se vsedel v svoj sedež. Ko sem zagledal na prižnici g. Bajca, sem si mislil, da bom vsaj ono nedeljo slišal v cerkvi božjo besedo, a sem se zmotil, bila je le politika, volitve itd. Omenjeno nedeljo bi morala biti pridiga: evangelij po Matiji 4. «Jesus skušan od satana». Tega se je g. Bajc tudi poslužil ter nas skušal kot satan Kristusa, samo da naši kmetje niso bili tako stano vitni kot Kristus, ampak so vsi vdrli po maši v Orlovski dom, kjer jim je župnik Bajc vezal otrobe in mlatil prazno slamo. Udrihal je po demokratih in samostojnejih ter jih podil v peklenko žrelo. Pravil je tudi, kako je dala država 3 milijone za Sokole, odnosno ljubljanski zlet, in to vse zato, ker sta bila dr. Žerjav in Pucelj v kroju a o duhovniških je trdil, da stra-

šajo. Oh, revčki, zato so pa po navadi tako «suhi». Razkladal je tudi, kako delajo Srbi z vojaki, da jih tepejo itd. Privlekel je iz žepa odrezek časopisa in rekel: glejte, da je to res, kar sem vam povedal, ker beograjska «Tribuna» piše tako. Torej volite v državni zbor može kakor g. Nemaniča (ga je pokazal). No gosp. Bajc, svetoval bi Vam, da ste drugič bolj previdni z Vašimi časopisnimi izrezki, kajti opazili smo, da ste dotični članek čitali iz zloglasne mariborske «Straže» in ne iz «Tribune». Lahko bi povedal še več o meritnem govoru, a se mi ne zdi vredno, ker gornjih običajnih klerikalnih nesmiselnih klobasarij pameten človek tako ne more verjeti. Govorila sta tudi profesor Gorjane in Nemanič. Slodnji je samo povedal: «Saj me vsi poznate, da sem en velik kmet itd.» To je med poslušalci povzročilo obilo smeha in dovtipov. Končno je predsednik shoda pozval poslušalce, naj dvignejo roke, kateri so za Nemaniča. Bilo je nekaj rok, največ od mladoletnih Orlov in raznih tercialk. Nato so se razšli, nekateri z dobrimi nadami o bodoči polomiji, hočem reči: avtonomiji. To bi bilo za danes vse, g. urednik. Pozdrave iz Bele Krajine Vam pa pošljema 18. marca skozi žrelo 5 volilne skrinjice, in to kljub Bajčevemu prekletstvu. Naj nas klerikalci ne imajo za take osličke, ki požrejo vsak osat!

KOT PRI SEMIČU. Bili smo mnenja ob razpadu stare Avstrije, da nam bodo zasijali zlati časi in da bomo lahko vino in druge pridelke spečali v denar radi bližnje železniške postaje. A smo se zmotili, kajti sedaj smo še bolj pozabljeni od celega sveta kot takrat, ko ni bilo železnice. Nobenega kupca ni od nikoder, dočim se je poprej veliko več prodalo. Ker je letos vino izorne kakovosti in ima ceno od 16 do 22 K postavljeno na kolodvor, se vabijo kupci v čim večjem številu. Sicer pa vemo, kje so krivci, da ni kupcev v naš kraj. To so nekateri mogotci in pripadniki SLS, ki dobavljajo vino nekemu svojemu podjetju. Ti ne kupujejo vina tam, kjer je res dobra kaplja, ampak poberejo le pri svojih pristaših in tercialkah ter to zmešajo skupaj in pošljejo omenjenemu podjetju. Da pa je tako zmešano vino nestalno in vedno kalno, je umevno. In to nam potem škoduje in odvaja kupce. Slišal sem na lastna ušesa od uglednega uradnika dotičnega podjetja, da je vino vedno gosto, kadar ga dobijo iz Semiča. Le župnikovo da je dobro. Dotični uradnik je izjavil, da je le to krivo, da ni kupcev k nam. Torej se moramo zahvaliti le Slovenski ljudski stranki, ki dela tako «dobro» reklamo za celo Belo Krajino in za povzdigo vinske kupčije. Zato pa pozivljamo vse volilce v Beli Krajini, da na 18. marca pokažete prvi skrinjici figo in v peto pa kroglico spustite. Agitatorjem SLS, ki hodijo zdaj po hišah, pokažite vrata, ker ti vas pozivajo le sedaj in pa kadar biro pobirajo, drugače se pa norec brijejo iz vas.

DRAGATUŠ. Slučajno sem dobil v roke 9. številko «Domoljuba», v katerem se dobro znani klobasar na dolgo in na široko hvali, češ koliko dobrega, t. j. klerikalnega časopisa da je pri nas. Nadalje pravi, da bo SLS v Dragatušu dobila kar celih 200 kroglic. Toda mož dela račun brez krčmarja. Nikar naj ne misli, da je naše ljudstvo tako zaslepljeno, da bi se mu vsedlo na limanice. Dobro se še spominjamo, kakšne dobrote smo prejimali od klerikalcev za časa svetovne vojne. Pobrati so nam kar s silo seno, živino in poljske pridelke, in sicer po ceni, kakršno so si sami izmislili. Najbolj delovne ljudi so pa v strelsko jarke poslali. Torej, gospod dopisnik, nikar se tako ne hvalite, ker še ne veste, kako bodo volitve izpadle. Veliko ne boste dobili, to je gotovo. Tudi vaš šhod na Belčem vrhu je bil slab. Nekaj radovednejšev je res prišlo, hor so

mislili, da je prišel medvedar z medvedko. Toda motili so se, ker je bil tam namesto medvedca je naš kaplan v dolgi sukni z velikim žepom, iz katerega je kar zajemal dobro avtonomije in SLS. Dalje prihodnjič. — Rodoljub.

HRASTNIK. Pišejo nam: Da oživotvorijo svoje delovanje na polju narodne vzgoje in kulture, so na inicijativno stavbnega odseka Sokola v Hrastniku sklenila po večini vsa narodna društva, postaviti si svoj lastni dom; v ta namen se je ustanovil Konzorcij za zgradbo narodnega doma v Hrastniku. Doslej so priglasili pristop: Sokol, Glasbeno društvo, Narodna čitalnica, moška in ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda in Strelski klub. Pričakovati pa je, da pristopijo tudi še ostala društva. Konzorcij je začel takoj poslovati. Zemljišče za bodoči Narodni dom je podarila ga. Šentjurčeva, nadalje je kupil konzorcij material stare podrte šole; primoran pa bo, pričeti v kratkem z nabiranjem akcije. Zato apeliramo na vso javnost, da nas podpira. Naš končni cilj je, potom prosvetnega dela širiti narodno zavest ter streti moč pogubonosnega rimskega klerikalizma.

TRBOVLJE. Med kmeti v naši okolici, kjer sem kupoval živino, sem slišal in res gremo vsi volit, toda kroglico bomo spustili v prvo skrinjico za demokrate, ki delajo za mir in ljubezen med nami in vsemi stanovci, pa ne za sovraštvo, kar je tudi Kristus hotel. Klerikalci in duhovniki naj poskusijo stradati kakor smo mi, potem bodo pohlevni in Kristusu ugodni. Kadar bo ljubljanski škof nosil platnene hlače namesto židanega talarja in bodo kaplani ter župniki poleti bosi hodili, tedaj se bodo ravnali po Kristusovem vzgledu in jim bomo verjeli, prej ne. Koroščeva in ljubljanskega škofa hujskarija na vojno v stari Avstriji in Koroščevo ministromanje v Beogradu sta nas izmudrovali, da jim ne damo nobene glasu več. Ne bodo se pasli na naše stroške, mi pa delali, zvonove naj si tudi sami kupijo, ki so jih pod Avstrijo zapravili. Ker so naši sinovi in očetje brez zvonjenja umirali na bojnih poljanah, bomo še mi lahko, zato nas Bog ne bo zavrzel, zavrzel pa bo presite hinavce.

SV. KATARINA PRI TRBOVLJAH. Nad 50 let smo volili tiste poslance, katere so nam duhovniki ponujali, tako da smo prišli nazadnje v hudo vojno in stradanje in izgubili še cerkvene zvonove. Zdaj smo se spametovali in bomo vsi volili rojaka dr. Roša v Laškem, ki nas pozna in mi njega, ter vemo, da je dober in delaven mož. Zato bomo vrgli vsi kroglico v prvo skrinjico in nikdar se ne bomo kosali.

BREŽICE. V našem okraju se klani neki Pevec, ki se predstavlja na zakonitih sestankih kot kandidat republikanskega milijonarja Štipice Radića. Poleg protidržavnega hujskanja obljubljuje ljudem, da v Radićevo republiko ne bo nobenih davkov, nobenega vojaštva, da se bo po železnici lahko vsakdo po mili volji vozil brezplačno in druge take naravnost nemogoče gorostasnosti. Dne 27. februarja se je pojavil zvečer v neki tukajšnji gostilni. Slučajno je prišla v isto gostilno večja družba na svoj pomenek. Ko so spoznali Radićevega kandidata, so ga pozvali, naj obrazloži svoj program, na katerem kandidira, ter mu izrečno obljubili, da ga ne bo nikdo motil v govoru, ker mu hočejo stvarno dokazati do-

magogijo. Tega se je možakar seveda prestrašil, pobral svoje letake in odšel. Dasi se ni nikdo več dalje brigal zanj, je začel zunaj gostilne streljati. Začuvši streljanje, je pohitel nekaj ljudi ven, ki so ga pozvali, da naj ne strelja brez potrebe tako lahkomiščno, ker bi se lahko pripetila nesreča, in da naj gre svojo pot. Mož pa je zopet ustrelil ter zadel posestnika Zorčiča v levo zgornje stegno in mu takoj nato pomeril še v prsi. K sreči je imel Zorčič še toliko moči, da ga je udaril po roki ter mu izbil samokres, nakar je lopov pobegnil. Po izjavi zdravnika je Zorčičeva rana težka in se je bati komplikacij. Upamo, da bo oblast spravila tega nevarnega človeka na varno!

DOBOVA PRI BREŽICAH. V nedeljo, dne 4. t. m., je imela pri nas shod napredna kmečkoobrtna zveza. Kljub temu, da se nahajamo blizu meje Radićeve »republike«, se je shoda udeležilo toliko zavednega kmetkega prebivalstva, da je bila gostilniška soba premajhna. Zborovanci so morali stati na mizah in klopetih. Klerikalci kakor tudi hrvaški radićevci, ki so prišli z namenom, da bi motili shod, so morali stati pri vratih in oddaleč poslušati stvarna izvajanja g. dr. Zdolška. Prav lepo in jasno je razvijal svoj program naš kandidat g. Holy, kateremu so vsi glasno pritrjevali. Ko so radićevci čutili, da so zborovalci le za napredno kmečkoobrtno zvezo, za katero bodo 18. t. m. vrgli kroglice v prvo skrinjico, so se umaknili na cesto, šele tam so dobili korajžo in kričali »Živio Radić«. Nato so jo mahnilli preko Sotle, pa ni nihče žaloval za njimi.

KAPELE PRI DOBOVI. Prošlo nedeljo je priredila napredna kmečkoobrtna zveza pri nas shod, katerega so se v lepem številu udeležili napredni volilci. Obširnemu stvarnemu govoru g. dr. Zdolška so mirni, pošteni in narodni Kapelečani navdušeno pritrjevali. Vsakdo je uvidel, da je med vsemi strankami, ki pri nas kandidirajo, napredna kmečkoobrtna zveza edina, ki hoče pomagati vsem slojem, bodisi kmetu, obrtniku, uradniku ali delavcu. Ko je nastopil naš kandidat g. Holy, so ga vsi burno pozdravili in mu končno obljubili, da bodo 18. t. m. vrgli svoje kroglice v prvo skrinjico.

BRASLOVČE. Mnogokrat premišljujemo, kaj je napotilo voditelja SKS, da so razbili tako potrebno nam napredno fronto. Naprednjake cele Savinjske doline, ki je že od nekaj znana kot napredna dolina, je hudo dirnilo nepremišljeno ravnanje vodstva SKS, zlasti ker se pri nas ni delala huda razlika med JDS in SKS. SKS se je radi tega, ker je onemogočila napredni blok, le silno oslabila. Obenem si je izigrala podporo od strani naše demokratske stranke in ne bo v bodoči narodni skupščini igrala s svojimi par poslanci več nobene vloge. Kakor tudi premislim stvar, pridem vedno do edinega zaključka: Ako hočem dobro storiti za napredno stvar in sploh za koristi naše hmeljske doline, moram glasovati za močno napredno stranko, to je demokratsko, ki ima svoje pristaše po celi Jugoslaviji in ki bo izšla iz volitev skoro gotovo kot najmočnejša stranka v državi. Le taka stranka bo lahko kaj napravila in tudi vršila uspešen boj proti hinavskemu klerikalizmu. Naša demokratska stranka pa je tudi edina, ki jo za slogo in za pravično razmerje med vsemi sloji in ki je edina za ravnopravnost vseh treh plemen v državi. Klerikalci pri nas ne žanjejo uspehov. Naš dekan že poskrbi za njihove neuspehe. Ljudem se že svita in ne zapopadejo, kako je to mogoče, da božji namestnik pridiguje drugim skromnost v tem življenju, sam pa si ustvarja raj že na zemlji. Derarce imajo namreč naš gospod zelo radi. O joj, in pa tajniša klerikalne organizacije imamo, da se Bog usmili! Kdor se bo na njegove besede vsedel na kleri-

kalni lim, temu mora biti razum že okrog in okrog zaplankan. Presodite položaj vsi, ki vam je napredna stvar na srcu, in vrzite 18. marca kroglico v prvo skrinjico!

GORA PRI SODRAŽICI. Prej ko sem mislil, moram izpolniti v zadnji »Domovini« dano obljubo ter Vam kaj več pisati. Po shodu klerikalne stranke, ki se je vršil v nedeljo 4. t. m. pri nas, sem namreč primoran sporočiti Vam nekaj o naših klerikalnih možakarjih, ki so taki kimavci, da prikrajajo vsemu, kar jim kdo natrobi na uho. Shod, katerega se je udeležilo okoli 40 volilcev, je bil sklican opoldne v šolskih prostorih. Ker se je g. Škulj malo zakasnil, je povzdignil besedo župni upravitelj g. Žužek. Ker menda sam ni imel kaj povedati, nam je začel prebirati gorniški dopis v zadnji »Domovini«, ki mu je po vsej verjetnosti zelo ugajal. Ker je vse do zadnje pičice resnično in ni mogel niti ene besede izpodbiti, je začel samo izpraševati, kdo je tisti mož, ki piše o nas, in se kar ni mogel potolažiti pri misli, kdo naj bi se bil predrznil pisati v »Domovino«. Kako domišljav je vendar naš g. Žužek! Kaj misli, da je morda samo on tako kunšten in da smo mi Gorniki res sami tepčki, ki morajo delati in misliti samo tako, kakor on zahteva? Ej, minuli so tisti časi, ko ste nas kar tako vlekli za nos! Radovedni smo, ali je g. Žužek tudi naročen na »Domovino«, ali jo je vzel pri Pečku na posodo, da nam jo je mogel prebrati. Da se menda vendar tudi on ni izpreobrnil, saj je do sedaj vedno zabičeval, da je smrtni greh in da ne bo videl nebeskega kraljestva, kdor bere napredne liste. Medtem so končno le prišli pričakovani govorniki. Govoril je najprej gospod Škulj in se na vse pretege hvalil, koliko dobrega in koristnega je že vse dosegel za naš okraj. Glavni predmet mu je bila avtonomija, po uresničenju katere se bo cedil sam med in mleko. Sploh da bo potem življenje kakor v deveti deželi. Imeli bomo svojega predsednika v Ljubljani, ki bo sam komandiral slovensko ljudstvo in nihče drugi. No, lepo bi izgledala klerikalna komanda. Rekel je dalje, da bo ostal ves denar doma in samo nekaj malega bodo dali v Beograd za vojaštvo, ki bo doma služilo. Sedaj Vas pa vprašam, dragi bralci: Po čigavi krivdi pa služijo naši fantje v južnih krajih? Dokazano in neizpodbitno dejstvo je, da je tega kriva naš klerikalna stranka, katere voditelj doktor Korošec je hitel podpisati ukaz, da se uveljavi srbski vojaški zakon za vso državo. In tudi avtonomijo, katero smo že imeli, so nam zafurali klerikalci. To je resnica, nič drugače ne! Škulj nam je tudi povedal, da bodo zmanjšali davke in še polno drugih stvari, v katerih je kar mrgolelo neresnic, zavijan in obljub. Ljudje so kar cmokali in kimali od veselja na bodoče srečne čase. Če bi prišel drugo nedeljo pa kak drugi govornik in bi dal za par frakljev žganja, bi temu ravno tako kimali vsi ti ubogi gorniški zapeljančki. Za Škuljem je govoril skoro ravno tako njegov spremljevalec dr. Verstovšek, ali kakor se že piše. Ta nam je obljubil še več ter še bolj hvalil zasluge kandidata Škulja. Če se pa vprašamo, kaj je napravil, pridemo po vsem mogočem premišljevanju do zaključka, da nič in zopet nič. Same besede so ga in nič drugega. Končno je govoril še naš župni upravitelj, ki se vmešava v politiko zato, da se prikuri škofu, da bi bil namreč čim prej postavljen za župnika. Vpil je na ves glas in nazadnje zahteval, da vsi navzoči dvigne-

jo roke kot prisego, da bodo volili Škulja in ostali še dalje zveste in pohlevne klerikalne ovčice. Glej, res so se ustrašili in strahoma dvigali roke ti bojzljivi možje, ampak kakih deset mož, ki mislijo s svojo glavo, je pokazalo, da ne odobravajo politike samohvale in praznih besed. Zato ti niso dvignili rok. Seveda smo bili takoj obsojeni za demokrate, in župniku kar ni šlo v glavo, da nas je deset. Rečem pa, ne samo deset, še veliko več nas je, ki bomo volili po svoji volji in ne tako kakor zahteva g. Žužek. Dovolj naj bo za enkrat in sedaj naj gre zopet od ust do ust: „Gorniki so v cajtengah“. Kdo piše o nas? Če bo šlo tako naprej, Vam povem, da bom še dostikrat pisal. Vi pa, Gorniki, kar Vas je zavednih, ne pozabite, da je 18. marec odločilni dan in da je demokratska skrinjica peta. Pozdrav vsem našim somišljenikom! — M. P.

Kmetijski glasnik

PREGOSTO DREVJE.

Lep in vesel je pogled na kmetško vas, ki leži v bujno cvetočem drevju. Vsak se raduje nad tem rajskim spomladnim pogledom, ki vzbuja vse polno novih nad za bodočo sodno letino. Ali kaj pomaga, ko se pa to cvetje tako rado osuje in so sadne letine tako redke. Polno cvetja — malo sadu, to je navadna izkušnja naših sadnih vrtoč, ki jih imamo okrog kmetijskih hiš. Važen vzrok te premale rodovitosti je med drugim tudi to, ker so ti nasadi vse pregosti. Zaradi gošče ne more priti drevje do tiste plodovitosti, ki bi jo sicer lahko pričakovali in tudi dosegli.

Nobena rastlina se v gošči ne more tako razviti in ne more tako roditi, kakor če ima dosti prostora. To vidimo pri rastlinah na polju, to vidimo tudi pri sadnem drevju. Pregosto žito rado poleže in slabo plenja. Pregosta turščica sploh ne napravi klasja. Ravno tako se pa tudi sadno drevje ne počuti dobro in ne more bogato roditi, če stoji pregosto. Dajte stisniti tepke v goščo, pa bodele videli, kako slabo in malo bodo rodile. In tako je tudi z drugim drevjem. Ze to je velika napaka, če stojte debela preblizo skupaj, še večja napaka pa je to, če se vrhi drevja tišče in če so veje pregoste. Kako pa naj uspeva drevje v taki gošči in kako naj bogato rodi, če je eno drevo drugemu na poti, vse skupaj pa pregosto. Do cvetja še pride, do sadu pa redkokdaj. V zemlji se korenine zajedajo, zunaj se pa stiskajo pregoste veje in vrhovi. V zemlji se pulijo korenine za živež, zunaj pa listnate veje za zrak in svetlobo, ki sta ga cvet in sad neobhodno potrebni.

Prav sedaj v zgodnji pomladi imamo čas in priliko, da pomagamo drevju, ki se vsled stiske ne more širiti in plodonosno razvijati. Naj se napravi prostor, da bo drevje lahko uspevalo, da se mu ne bodo veje sušile itd.! Naj se slabotno in pregosto drevje izredči in naj se pregosti vrhovi iztrebijo! Veje naj imajo toliko prostora, da moreta dohajati zrak in svetlobo. Odstranijo naj se veje, ki so pregoste, ki se suše, križajo in drgnejo. Zlasti je odstraniti tudi nepotrebne divje mladice, ki poganjajo po zdravih vejah. Skrben gospodar bo svoje drevje pregledoval in mu pomagal, če ima količkaj čuta in srca za njegovo življenje in njegove potrebe.

NAPAJANJE PRASET.

Zgodi se, da nam gre svinja po porodu k nič ali pa da moramo praseta iz drugega

Naprednjakom na Kranjskem.

Na Kranjskem skrinjica je naša peta!

V njo kroglice — dolžnost je naša sveta!

vzroka umetno vzrejeti V takem slučaju moramo praseta z mlekom napajati. To delo je zmeraj težavno in večkrat tudi malo hvaležno. Težavno zaradi tega, ker se morajo praseta podnevi in ponoči napajati, da dajo mir. Napajanju samem se praseta sicer rada privadijo, samo dela je mnogo z njimi. Za napajanje je treba kuhanega kravjega mleka, ki se mu lahko primeša nekoliko ovse-ne moke.

Razen pogostega napajanja je treba takim prasatom seveda tudi toplote. Imeti jih je tedaj na gorkem. Če so pri svinji, jih ona sama greje. Če jih pa napajamo, jih moramo imeti na mehkem in gorkem ležišču. Lahko jih pokrívamo tudi s slamo ali jim pa v svinjaku močno nasteljeno s slamo, da se lahko sama zarijejo vanjo in poiščejo toplo gnezdo. Zaradi ponočnega napajanja jih spravimo za prvi čas tudi v kuhinjo in jih imamo v kakem pripravnem zaboju.

Pri napajanju praseta se pokaže sčasoma najraje ta pojav, da se začnejo praseta pozneje med seboj sesati. Naravni nagon jih k temu sili. Najraje se to pokaže, ko se začnejo odstavljati in ne dobe več dosti mleka. Ta pojav pa je silno neprijeten, tudi zaradi tega, ker ga ne moremo zabraniti. Če se začnejo praseta sesati, je posledica navadno ta, da nam začnejo hirati. S takim sesanjem se ves dosedanji razvoj zaustavi in začne nazadovati. Nazadnje nam praseta tudi poginejo. To je toliko huje, ker se je porabilo za to umetno izrejo mnogo truda, mnogo časa in mnogo stroškov.

Napajanje praseta je združeno zmeraj s to nevarnostjo, da nam gredo praseta nazadnje lahko po zlu. Zato naj se jih pa skuša pri takih svinjah, ki se jih po porodu branijo in jih nočejo sprejeti k seskom, na vsak način pridržati pri seskih. Svinjo pa moramo s potrpljenjem pripraviti do tega, da jih sprejme. Če ne gre danes, gre jutri. Nazadnje se svinja vendarle vda.

Obrtni glasnik

OBRTNIKOM V PREUDAREK.

«Slovenski Gospodar» si prisvaja pravico, dajati nam nauke in nasvete za prihodnje volitve. Mi se za te informacije lepo zahvaljujemo. Od njega ne bomo iskali nasvetov, ker ga predobro poznamo in vemo, da hoče le z zvijačo in z volilnimi manevri, ki so vsakemu obrtniku dobro znani, preplašiti nezavedne volilce in pridobiti za svojo stranko vsaj nekaj kroglic od obrtniškega stanu. Klerikalci prav dobro čutijo, da jim volitve ne bodo prinesle prav nikakega uspeha in zato si skušajo z obrekovanjem in lažmi pridobiti kaline.

Okrožnica, katera odkritosrčno pozdravlja kandidaturu našega prvobojevnika g. Rebeka, jim razburja živce. Saj vedo, da je vsakemu poštenemu obrtniku predobro znano delovanje našega g. Rebeka. Z veseljem lahko danes ugotovljamo, da so naši obrtniki toliko zavedni, da ne gredo na limanice «Slovenskemu Gospodarju», v katerega uredništvo najbrž rastejo članki proti obrtništvu. Dotični «Gospodarjev» obrtnik naj primerja

kandidatne liste vseh strank in videl bo, na katerih listah je obrtnik. Napredna kmečko-obrtna zveza se je pridružila demokratski stranki, ker je ta stranka edina postavila kandidata obrtniškega stanu na mesto, kjer mora biti izvoljen. Dokazov imamo dovolj, da klerikalci za obrtnike niso ničesar storili, čeprav so bili po preobratu prvi v vladi. Ker sedaj g. Rebeku ne morejo ničesar slabega očitati, so se vrgli na nosilca naše (štajerske) liste.

Trdijo, da je dr. Kukovec zakrivil visoke takse za doseg obrtnih pravic, ni jim pa znano, da visokost članarin določa vsaka zadruga sama ter da obrtnik plačuje razen tega samo tri dinarje za kolek k prošnji na pristojno politično oblast.

Vsem tovarišem obrtnikom kličemo v zadnji uri: Zavedajte se odkritosrčnosti, zavedajte se vašega stanu, zavedajte se, da samo tovariš more zastopati interese tovariš! Dne 18. marca boste osramotili samo sebe, ako volite drugače in ne vržete kroglice v prvo skrinjico. Kdor hoče uničiti naš stan in si kopati samemu sebi jamo, ta bo šel na limanice klerikalni stranki, trezni in zavedni obrtniki, ki jim je lasten stan nad vse, tega ne bodo in ne morejo storiti.

Naša skrinjica v mariborskem okrožju je prva! Obrtnik z dežele.

SLOVENSKO OBRTNO DRUŠTVO V BREŽICAH

je imelo svoj redni občni zbor dne 2. februarja t. l. Ob veliki udeležbi obrtništvaja je otvoril zborovanje preds. J. Holy ob 10. uri v Narodnem domu, pozdravil navzoče in poročal o uspešnem delovanju društva v prošlem letu. Blagajnik Fr. Sikošek je podal blagajniško poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da znaša društveno premoženje 13.638 K, katera vsota je plodonosna naložena. Društvo šteje 106 članov.

Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika Josip Holy, za podpredsednika Ignac Poljanšek in za predsednika razsodišča M. Kalb. Kot odborniki so bili izvoljeni: M. Novak, Iv. Vogrinc, K. Vogrinc, Fr. Sikošek, And. Kralj, Jos. Gregl, Fr. Francekovič, Iv. Zagode, Iv. Kramar, Fr. Resnik; kot preglednika računov pa: Fr. Golob in Jeronim Ivič.

Pri slučajnostih se je povišala članarina na letnih 12 Din. Med drugim je pojasnil in utemeljeval predsednik Holy kandidaturu kot namestnik g. dr. Roša na listi N. K. O. Z. za srez Brežice—Laško. Nadalje je predlagal, da bi društvo razširilo svoj delokrog na širšo okolico, da bi v vsakem večjem kraju bil zaupnik, ki bi nabiral članstvo in z istim imel večkrat poučne sestanke. Predlog se je soglasno sprejel in se je izvršitev prepustila odboru. Nato je zaključil predsednik občni zbor.

Gospodarstvo

KMETIJSKI POUK PO DEŽELI.

Oddelek za kmetijstvo priredi v drugem tednu t. m. nastopne poučne tečaje in predavanja:

V nedeljo 11. t. m.:

1.) V Sodražici, v Zadržnem domu po prvi maši, o živinoreji in o izboljšanju hlevov, živinorejski inštruktor Gregorc.

2.) V Loškem potoku, v šoli ob 15., isto predavanje, živinorejski inštruktor Gregorc.

3.) V St. Lovrencu ob Temenici, po prvi maši v šoli, o naobrazbi kmeta, o samopomoči in o poljedelstvu, pomočnik okrajnega ekonoma Jereb.

4.) V Suhadolah ob 13. uri, gospodarski sestanek o poljedelstvu o ravnanju z gnojem, pomočnik okrajnega ekonoma Marinček.

5.) V Doberničah, po prvi maši, o sadjarstvu in o pridelovanju krme, okrajni ekonom Kafol.

6.) V Begunjah pri Lescah, ob 15. uri, o uporabi umetnih gnojil, okrajni ekonom Sustič.

7.) V Mali gori, okraj Kočevje, v občinskem uradu ob 14. uri, o sadjarstvu in travništvu, pomočnik okrajn. ekonoma Zdolšek.

8.) V Begunjah pri Cerknici, ob 15. uri, tečaj za obrezovanje in cepljenje sadnega drevja, pomočnik okrajn. ekonoma Matjašič.

9.) V Zalem logu, ob 7. uri, o živinoreji, pomočnik okrajnega ekonoma Hladnik.

10.) V Selcih, ob 15. uri, o nalogah živinorejske zadruge, pomočnik okrajnega ekonoma Hladnik.

11.) V Sinjem vrhu, po prvi maši v šoli, o izobrazbi kmeta, o živinoreji, pomočnik okrajnega ekonoma Konda.

12.) V Žicah, po rani maši, o gnojenju in o boljšem izkoriščanju zemlje, pomočnik okrajnega ekonoma Štamberger.

13.) V Velenju, pri zborovanju kmetijske podružnice, o izboljšanju pridelkov s pomočjo obdelovanja in umetnih gnojil, okrajni ekonom Wernig.

14.) V St. Janžu pri Spodnjem Dravogradu, ob 10. uri, o živinoreji in obnovitvi živinorejske zadruge, živinorejski inštruktor Zupanc.

15.) Na Krtini pri Domžalah, ob 1/2 10. uri v šoli, o razvoju vališča z ozirom na pašne razmere in vrsti panjev, čebelarški potni učitelj Okorn.

16.) V Velki pri g. Ceherju, ob 1/2 11. uri, o pogreškah v domačem kmetijstvu, višji nadzornik Štrekelj.

V ponedeljek 12. t. m.:

1.) Pri Sv. Gregorju, v Gregorskem domu, po rani maši, o živinoreji in o izboljšanju hlevov, živinorejski inštruktor Gregorc.

2.) V Samožanih, dopoldne, sestanek vinogradnikov, o vinarstvu, višji vinarski nadzornik Matjašič.

V torek 13. t. m.:

V Runču, v šoli, dopoldne, gospodarski sestanek o tekočih kmetijskih opravilih, višji vinarski nadzornik Matjašič.

V četrtek 15. t. m.:

1.) V Beli cerkvi, v šoli, cepilni tečaj, okrajni ekonom Kafol.

2.) Pri Sv. Petru na Medvedovem selu, ob 10. uri, pri g. Drogeniku, tečaj o oskrbovanju sadnega drevja, pomočnik okrajnega ekonoma Štamberger.

= Vrednost denarja. Dne 6. t. m. se je dobilo na zagreški borzi: 1 dolar za 86 do 87 dinarjev, 100 avstrijskih kron za 13 par, 100 češkoslovaških kron za 270 dinarjev, 100 madžarskih kron za 3 dinarje 2 pari, 100 laških lir za 430 do 432 dinarjev, 100 nemških mark za okoli 40 par.

= Žitne cene. V Vojvodini se je tržila minuli teden pšenica po 450 dinarjev, ječmen po 307 in pol dinarja, koroza po 276 dinarjev, beli fižol po 430 dinarjev, moka št. 0 po 650 dinarjev, št. 2 po 625 dinarjev, št. 6 po 525 dinarjev, št. 7 po 455 dinarjev in otrobi po 167 in pol dinarja.

= Cene živini. Na zagrebškem sejmu so bile dne 3. t. m. cene za kg žive teže nastopne: svinje drugovrstne 23 in pol do 25 dinarjev, teleta prvovrstna po 14 in pol do 15 dinarjev, drugovrstna 13 in pol do 14 dinarjev. Sejem je slabo uspel. Dogon živine je bil neznaten.

= Cene senu. V Zagrebu se je tržilo v zadnjem času seno po 178 do 212 dinarjev in slama po 125 dinarjev.

= Pozor, belokranjski vinogradniki! Letošnjo vinsko krizo izrabljajo klerikalci v volilno agitacijo. Klerikalni agitatorji obetajo ljudem, da bodo pokupili vse vino. Pove-mo pa odkrito, da so ravno klerikalci tisti, ki so od drugod navozili toliko vina v Ljubljano, da ne morejo Belokranjci prodati svojega pridelka. V Semiču je „politični cvajundfireigar“, župnik Bajc, obljubil prodati vse klerikalno vino. V svojem kraju več ne nastopa, ker mu nihče več ne verjame, zato so ga poslali farbat ljudi v Belo Krajino.

= Dobro vino v Beli Krajini. Opozarjamo naše somišljenike, da je letos dobiti dobrega vina v Beli Krajini. Posebno opozarjamo na to privatnike, ki rabijo manjše množine vina. Zlasti je primeren nakup v Semiču, kjer stoji kolodvor sredi vinogradov in zidanic in lahko človek opravi od enega vlaka do drugega vso kupčijo.

Belokranjska politika in gospodarstvo

NAŠ GOSPODARSKI PROGRAM.

Imeli smo večkrat priliko razpravljati v našem listu o zanemarjenem belokranjskem gospodarstvu, ki ga je treba zboljšati. Naš program je strogo gospodarski in ne vsebuje nič nemogočega. Nam je politika deveta briga, gre nam edino za to, da se res zboljšajo razmere v Beli Krajini. Kaj hočemo torej?

1.) Treba je zboljšati zemljo in njeno rodovitnost.

2.) Povzdigniti živinorejo in posebno ovčarstvo.

3.) Razširiti sadjarstvo.

4.) Skrbeti za vnovčevanje divjih gozdnih sadežev, rastlin in gljiv.

5.) Posvetiti vso pažnjo narodnemu zdravstvu.

6.) Skrbeti za napredek v kletarstvu in dobro onovčevanje vinskega pridelka.

7.) Urediti in izvršiti pošteno in pravično izvedbo agrarne reforme.

8.) Skrbeti za skupno in ceno nabavo umetnih gnojil, galice, žvepla, soli in drugih vsakdanjih kmetijskih potrebščin.

9.) Urediti in popraviti skrajno zanemarjene ceste in postaviti med Vinico in Metliko most preko Kolpe in zvezati na tem kraju Slovenijo s Hrvatsko.

To je naš program, ki je dosegljiv, če bo imela Bela Krajina dobrega in izobraženega zastopnika v bodoči narodni skupščini.

Za izvršitev programa je treba dveh stvari:

1.) Dobre volje in dela od strani naroda.

2.) Denarne podpore od strani države.

Država pa podpira naravno. Je take ljudi in kraje, ki tudi njo podpirajo. Kdor le gleda, kako bo državo opeharil, kako bo s svojim nepremišljenim besedičenjem kratil njen ugled in s tem kvaril tudi njeno vrednost, ta naj ne pričakuje njenih milijonov.

Če dosežemo ta svoj program, bo za Belo Krajino doseženo mnogo. Zato glasujemo vsi za ta program s tem, da glasujemo za demokratskega kandidata. Naša skrinjica je petal!

Naše kandidatske liste

ZA OKROŽJE LJUBLJANA-NOVO MESTO (Kranjsko).

Nosilec liste: dr. Gregor Žerjav, minister n. r. v Ljubljani.

Okrajni kandidati:

Ljubljanska okolica: kandidat Jos. Turk, prevoznik in posestnik v Ljubljani; namestnik Franc Šušteršič, posestnik in gostilničar v St. Vidu nad Ljubljano.

Črnomelj: kandidat Karel Müller, trgovec in posestnik v Črnomlju; namestnik Jožef Reiser, profesor in narodni poslanec v Ljubljani.

Kamnik: kandidat Andrej Slogar, posestnik in trgovec z lesom v Domžalah; namestnik Franc Homar, zidarski mojster v Kamniku.

Kočevje: kandidat dr. Anton Schiffrer, zdravnik v Ribnici; namestnik Jožef Oberstar, posestnik v Sodražici.

Kranj: kandidat Josip Ambrožič, obrtnik, Ljubno pri Podnartu; namestnik Franc Holzhaecker, zobotehnik v Kranju.

Krško: kandidat Ivan Polovič, dimnikarski mojster v Kostanjevici 49; namestnik Vinko Mergole, posestnik na Štritu, občina Bučka.

Litija: kandidat Franc Cencelj, posestnik in župan v Aršah; namestnik Ognjeslav Fincinger, kovač v Šmartnem pri Litiji.

Logatec: kandidat Franc Homovc, posestnik in gostilničar v Cerknici; namestnik Franc Primožič, mizar in posestnik v Novi vasi, občina Žiri.

Novo mesto: kandidat Karel Müller, trgovec in posestnik v Črnomlju; namestnik Jožef Reiser, profesor v Ljubljani.

Radovljica: kandidat Josip Ambrožič, obrtnik v Ljubnem pri Podnartu; namestnik Franc Holzhaecker, zobotehnik v Kranju.

ZA OKROŽJE MARIBOR-CELJE

(Štajersko s Prekmurjem)

Nosilec liste: dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik v Mariboru.

Okrajni kandidati:

Brežice: kandidat dr. Fran Roš, odvetnik in župan v Laškem; namestnik Josip Holy, obrtnik v Brežicah.

Celje: kandidat Ivan Rebec, obrtnik in posestnik v Celju; namestnik Fran Mravljak, profesor v Celju.

Dolnja Lendava: kandidat Štefan Kuhar, posestnik v Markišovcih; namestnik Peter Kovač, posestnik in trgovec v Dol. Lendavi.

Konjice: kandidat Fran Petelinšek, posestnik in kolar v Oplotnici; namestnik Fran Seručar, posestnik in kovač v Hebenstreifu pri Konjicah.

Laško: kandidat dr. Fran Roš, odvetnik in župan v Laškem; namestnik Josip Holy, obrtnik v Brežicah.

Ljutomer-Gornja Radgona: kandidat Fran Cvetko, nadučitelj v Vuči vasi; namestnik Janko Horvat, slikarski mojster v Ljutomeru.

Maribor, leví breg: kandidat Ivan Rebec, obrtnik in posestnik v Celju; namestnik Fran Mravljak, profesor v Celju.

Maribor, desni breg - Slovenska Bistrica: kandidat Fran Gumzej, ključavničarski mojster in podžupan v Slovenski Bistrici; namestnik Peter Mravljak, obrtnik in posestnik v Vuhredu.

Mozirje: kandidat Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu; namestnik Ivan Lipold, obrtnik v Mozirju.

Murska Sobota: kandidat Štefan Kuhar, posestnik v Markišovcih; namestnik Peter Kovač, posestnik in trgovec v Dolnji Lendavi.

Ormož: kandidat Lovro Petovar, posestnik v Ivanjkovcih; namestnik Janko Debeljak, posestnik Med ribniki.

Prevalje: kandidat Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu; namestnik Ivan Lipold, obrtnik v Mozirju.

Ptuj: kandidat Lovro Petovar, posestnik v Ivanjkovcih; namestnik Janko Debeljak, posestnik Med ribniki.

Slovenigradec: kandidat Fran Gumzej, ključavničarski mojster v Slovenski Bistrici; namestnik Peter Mravljak, obrtnik in posestnik v Vuhredu.

Smarje - Rogatec - Kozje: kandidat Franc Puklavc, vinarski ravnatelj v Mariboru; namestnik Anton Malgaj, viničar v Zibiki.

MESTO LJUBLJANA.

Kandidat Josip Reiser, profesor v Ljubljani; namestnik dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani.

Beleške

✚ **Obtožba samostojnega kandidata.** Klerikalni listi so pričeli zadnje čase objavljati težke obtožbe proti posameznim voditeljem samostojnih. Tako je prinesel «Slovenec» gorostasno vest, da je samostojni kandidat Ivan Ažman bil med svetovno vojno vpisan v uradno listo avstrijskih konfidentov, tajnih zaupnikov avstrijskih oblasti. Kandidat Ažman je sicer takoj vložil tožbo, toda na to mu je «Slovenec» odgovoril z natančnejšimi podatki. Obtožba je strahovita in samostojni voditelji so dolžni storiti vse, da se zadeva razčisti še pred volitvami. Sicer pa kakorkoli: ako se komu dokaže, da je prostovoljno opravljajal usluge avstrijskim tiranom, ga je treba pognati iz parlamenta, ki ne sme postati zavetišče avstrijskih petoliznikov, temveč narodna skupščina zaslužnih zastopnikov jugoslovanskega naroda! Mi bi kljub vsemu hujskanju samostojnih voditeljev proti naši stranki želeli, da «Slovenčeva» vest ni resnična.

✚ **Radikalni radikalci.** Pri nas radikalne stranke do pred kratkim še nismo poznali in se nam niti sanjalo ni, da bo velesrbska plemenska stranka skušala kdaj iskati pri nas pristašev. Ker resničnih velesrbskih somišljenikov pri nas ni mogla dobiti, so prinesli njeni eksponenti bankovce ter začeli kupovati ljudi. Kot toče imajo denarja in podkupujejo volilce skoroda javno in brez sramu. Tudi taka metoda nam je bila doslej nepo-

Naprednjakom na Štajerskem.

Na Štajerskem prvi smo listo vložili, zato bomo v skrinjico prvo volili!

znana in komaj moremo verjeti, da so se brez sramu dali ujeti na njihov denarni lim celo nekateri taki ljudje, ki smo jih imeli za značajnejše. Torej tudi naši ljudje se dajo kupiti in ne samo cigani in Arnavti v Južni Srbiji. Pa tudi drugega načina agitacije se poslužujejo radikalci. Prihajajo namreč s polnimi koši obljub, včasih njihov minister Zupanec izposluje tudi kako podporo v denarju, celo izposlovanja takih podpor si lastijo, ki so jih v resnici izposlovali že davno demokrati in samostojni, ko so bili še v vladi. Izposlovane podpore pa niso nikaka radikalna milost, ker so dane itak iz denarja naših davkov. Volilce opozarjamo, naj take obljube in podpore izterjajo še pred volitvami, ker po volitvah ne boste dobili od radikalcev niti ficka več. Če vam kak radikalec ponuja denar, ga kar vzemite, toda pri volitvah 18. marca ne pozabite, da je demokratska stranka jugoslovanska, a radikalna le plemenska velesrbska stranka. Zato kljub radikalni podkupnini glasujte za demokratsko stranko. Radovedni smo le, odkod imajo radikalci tako ogromne vsote. Mogoče bomo po volitvah, ko ne bodo radikalci več sami v vladi, še podrobneje govorili o zadevi.

✚ **Klerikalec o demokratskem kandidatu.** Pišejo nam: Kandidata dr. Roša izredno cenijo prebivalci laškega okraja. V dokaz naj služijo besede, ki jih je izgovoril po shodu v Rimskih Toplicah ugleden klerikalni župan: Gospoda doktorja mi vsi spoštujemo, ničesar nimamo zoper njega, jaz in mi vsi bi ga volili, samo če bi bil od naše stranke!

✚ **«Naša Vas».** Vodja slovenskih republikancev, Anton Novačan, je kakor znano izdajal tednik «Naša Vas». Radikalci pa so njegov tednik prepovedali in dr. Novačan izdaja sedaj svoje glasilo pod imenom «Republikanec». Toda glej! Pred tednom se je znova pojavil list «Naša Vas», ampak kot «kmečko glasilo radikalne stranke v Sloveniji». Radikalci so torej ukradli ime lista, ki so ga sami prepovedali. Na ta način menda mislijo nekaj Novačanovih pristašev pridobiti.

Zdravstvo

✚ **Kako se moraš ravnati, da ne odebeliš.** Dva pariška vseučilišna profesorja, zdravnika Roger in Rinet, sta odkrila skrivnost, kako postane debel človek zopet suh. Pljuča imajo nalogo, da osvežajo kri in izločujejo ogljenčevo kislino. Skozi pljuča gre v 24 urah 12.000 litrov zraka, a skozi srce v istem času 20.000 litrov krvi. Roger in Rinet pa sta iznašla še eno delovanje pljuč, in sicer delovanje, kako s pomočjo kisika zgori mast, ki služi človeku za nepotrebno odebeljenje. Da torej ostanemo, oziroma šele postanemo suhi, je treba znati dihati. Roger in Rinet priporočata v to svrhu nastopen način dihanja: Zjutraj, ko vstaneš, odpri okno, stopi na prste, dvigni roke v zrak, izboči prsa, vdihni obenem ter ostani tako nekoliko trenutkov; nato se spusti na celo stopalo in izdahni. Tako ponovi petkrat vsako jutro, da se naučiš dihati. In še nekaj: za večerjo ne jej mesa in ne pij več nego čašo vina, a preden greš spat, pojej porcijo kuhanih češpelj.

Plačilni dan

*Novo ljudstvo, čudni časi,
stara pamet ne velja!
Kdor bolj laže, kdor bolj kvasi,
šteje se za vzor-moža.*

*Dokler se neumnost zлага
z zlobo farovških ljudi,
klerikalni mojster-zgaga
se s politikom redi.*

*Polni so predali „Straže“
gonje, hujskanja, prevár,
neumorno farba, laže
zdaj „Slovenski klobasár“.*

*V agitacijo se meša
župnik, mežnar in kaplan;
pravijo, da vera peša,
da prihaja sodni dan...*

*Čudno ni, saj jim molitve
malo delajo skrbi;
ko se bližajo volitve,
z lece hujskajo ljudi.*

*Res, plačilni dan prihaja,
vsak bo žel, kar je sejal,
klerikalce vse od kraja
zlodej v malho bo zbasal.*

Veseložalostna predpusna zgodba

(Dopis iz Št. Vida.)

*Od fare mož, naš katehet,
čestilec lepih vseh deklet,
se v pusta je na ples podal
in dolgo tamkaj je ostal.*

*Ker pa fantiči urni mladi
deklitice vsi imajo radi,
možak bil s tem je zapostavljen
in ves se čutil je „zongavljen“.*

*Ko so celó še s Sokoliči
Marijni plesali deklitice,
možaku bilo je preveč:
Gorje, gorje, zdaj svet je preč!*

*Brž črni suknič si je slekel,
Sokolom in deklitcem rekel:
„Jaz sem rokave si zavihal,
sedaj pa bom po vas udrihal!“*

*Ze bilo polnoči je prož...
In v zimsko mrzlo tiho noč
s pestmi plesalce je razgal
ter sveti jezi duška dal.*

*Ko pa je zjutraj mašo bral,
se menda precej je kesal
in si obljubil, pri razpravi
da svoje grehe sam popravi.*

*Ze bila ena je razprava...
Ah, kako boli ga glava!
Do druge — pa prav nič popred —
do menda zdrav naš katehet...*

* Cenjenim dopisnikom. Zal smo morali tu in tam dopisne skrčiti deloma zaradi obilice gradiva, največ pa zaradi tega, ker bi nas oko postavne ne pogledalo prijazno, če bi prinesli nekatere stvari. Opozorimo ponovno, da često pred zakonom zapadete, ako ste tudi resnico povedali. Prosimo cenjene prijatelje za marljivo dopisovanje, vendar se skrbno izognite zadev, ki bi nam utegnile nakopati tožbo, kar bi naši stvari le škodovalo. Zaostali dopisi pridejo prihodnjič na vrsto.

* Jubilej skladatelja Parme. Preteklo soboto je mariborsko gledališče na najdostojnejši način proslavilo 65.letnico priljubljenega slovenskega skladatelja Viktorja Parme in 40letnico njegovega kulturnega delovanja. Skladatelj Parma je tudi med širokim narodom znan po svojih ljubkih skladbah, ki se prav rade izvajajo na podeželskih prireditvah. Posebno njegovi «Mladi vojaki» so že čisto narodna last. Ustvaril pa je tudi več obsežnih oper in operet. Med vojno je trpel preganjanje. Avstrijska oblast ga je kot okrajnega glavarja na nemčursko ovaduštvo postavila v pokoj. Po prevratu se je Parma stalno naselil v Mariboru. Za njegov jubilej je mariborsko gledališče uprizorilo njegovo opero «Urh, grof celjski» in sivolasemu skladatelju je bilo poklonjenih obilo vencev in darov ter visoko kraljevo odlikovanje.

* Tovariški sestanek državnih nameščenec in upokojevcev v Brežicah. Poročajo nam: V ponedeljek se je vršil v Narodnem domu v Brežicah tovariški sestanek državnih

nameščenec in upokojevcev, ki je bil lepo obiskan. Poročal je prof. dr. Reisner, katerega izvajanja so prisotni z odobravanjem vzeli na znanje. Zal, da je dr. Reisner moral kmalu oditi. Čim je odšel, se je pojavil med nami bivši poslanec NSS. g. Brandner, ki je mislil, da bo z znanimi starimi frazami žel kaj uspeha med nami. Pa se je bridko zmotil, kajti prisotni so mu odgovarjali tako jedrnato, da je kmalu obmolnil. Narodnih socialistov, ki niso za nas napravili še ničesar in tudi zaradi svoje brezpomembnosti ne bodo mogli za nas delovati, ne bomo volili.

* Smrtna kosa. V Kranju je g. sodnemu svetniku dr. Kobetu umrl sedemletni sinček Pavle. — V Celju je umrla gospa Josipina Bervar, soproga ravnatelja orglarske šole. Zadel jo je mrtvoud. — V Kandiji pri Novem mestu je po daljšem bolehanju umrla gospa Roza Šuklje, soproga bivšega deželnega glavarja. Bila je tiha, blaga žena in vzorna mati. Dosegla je lepo starost 75 let. — V Lipnici je umrla gospa Marija Lotrič, posestnica in trgovka z lesom. — V Družmirju pri Šoštanju je po dolgi in mučni bolezni v 77. letu umrla gospa Marija Tajnik. Bila je vzorna narodna mati, dobrodušna in neumorno zabavna. Njena gostilna «Pri basistu» je slovela kot zbirališče narodnih društev; pokojnica je bila spoštovana in priljubljena daleč naokrog. — V Mediji-Iztrakah je umrl g. Josip Bervar. — V Šmartnem pri Kranju je umrl ondotni kaplan g. Andrej Kadiž. Prirejen mu je bil lep pogreb. — V Dolu pri Slatini je umrla vdova Jožefa Kovačič. — V Metliki je v

visoki starosti 85 let umrl g. Franc Jutraš, posestnik in bivši župan. Užival je vsestransko spoštovanje. — V Železni Kapli je umrl župnik Matevž Germ, vnet in blag duhovnik, ki je po prevratu trpel preganjanje od strani koroških nemčurjev. — Blag jim spomin!

* Strojniki za vojno mornarico. Ministrstvo vojne in mornarice je razpisalo natečaj za 110 kandidatov, ki bodo meseca junija sprejeti v strojno šolo vojne mornarice v Gjenoviču v Boki Kotorski. Sprejemajo se kandidati v starosti 17 do 20 let, ki so dovršili vsaj štiri razrede ljudske šole. Po končanem tečaju bi služili kot strojniki v vojni mornarici.

* Poročit se je g. Radoslav Godec, mlinar na Pekrah pri Mariboru, z gđno. Ivanko Mikl od Sv. Benedikta v Slov. goricah. Poroča se je izvršila v nedeljo dne 11. februarja v cerkvi Matere Milosti v Mariboru. Obilo sreče!

* Volilni manever ali Radičeva vojska pride na Posavje. Po svojih neumnostih, ki so jih že in jih najbrž še bodo napravili Radič in njegovi pajdaši, bo menda radičevska stranka znana kmalu po vsem svetu. Zadnje nedeljo so pri cerkvah brežiškega okraja oznanjevali, da priredi v nedeljo 11. t. m. Radič s štabom 400 kmetov na konjih v Brežicah javen volilni šoh. Radovedni smo sicer, kako bo prijezdil Radič s svojo vojsko, toda še radovednejši smo, kako jo bo mahal s svojo vojsko nazaj v svojo «republiko», če bi bilo treba n. pr. bežati. Da se Radič kljub svoji konjenici nekoliko boji, nam pove dejstvo, da brežiški radičevski kan-

R. Silvin:

Vrtnarjeva Nežika

«Tako, mati, takoj.» In že je izginila deklica iz sobe. Kmalu se je zopet vrnila in prinesla zahtevano.

«Gotovo greste Nežiko obiskat?»

«Malo moram k nji, da bom vsaj videla, kako in kaj je z njo! Ali si ti kaj slišala, ali si jo kaj videla v zadnjem času?»

«Pravijo, da je revica vedno slabša. Zadnjič enkrat je bila mimogrede tu. Po pravici vam povem, da se mi je v srce smilila. Začelo se ji je že malo blesti.»

«Kakšna nesreča!» je zaihtela žena. Potem ni govorila več. Molče je povzila skromno kosilce, popila kozarček vina, vstala in odšla z urnimi koraki.

Vrtnarica je lezla po slabi poti proti Tičjemu vrhu. Bila je že vsa utrujena od naporne poti in včasih jo je sapa prisilila, da je morala malo postati. Končno je vendar prilezla do Požegovih.

«Mati, ali ste vendar prišli? Težko sem vas pričakovala!» je rekla Nežika nekam veselo, ko je vstopila mati. «Morda so tudi vam pravili hudobni ljudje, da se mi meša? Tu pri nas klepetajo, da sem znorela, pa so znoreli le oni, ne jaz! Jelite mati, da jim ne verjamete? Veste, to pravijo zato, ker bodo vsi pogubljeni, pa bi radi videli, da bi bila pogubljena še jaz!»

«Kako si upadla, kako si slujšala!»

«Ne smem preveč jesti! Vsaka žlica me bo na sodnji dan težila! Vedno molim in toliko sem že izprosila, da Luka ne bo pogubljen, za mater pa še nisem mogla. Drugače bi bila pogubljena vsa hiša.»

«Ali te glava boli, Nežika?»

«Dà, boli. Včasih mi nekaj tako kljuje v glavi, a tudi v prsih me včasih tako silno peče. Veste, kaj pravijo? Da me bodo spravili v norišnico! Ne marajo zame, pa bi se me radi iznebili. Ali jaz doli že ne grem, doli so sami norci.»

«Pa bo mogoče le dobro, ako bi šla! Doli imajo dobre zdravnike, pa boš kmalu ozdravela in potem ti ne bo nič več kljuvalo v glavi in nič več te ne bo bolelo v prsih.»

«Ali ste še vi tako zmešani? Domov v Lonek bi že šla, drugam pa nikamor...» Mati je takoj uvidela, da je hčerka res zelo, zelo bolna. Vedela je pa tudi, da jo morejo mogoče še rešiti edinole dobri zdravniki in da jo bodo morali pač z zvižajo spraviti v blaznico, ako drugače ne pojde.

«Mati, ostanite pri meni, da bova skupaj molili, kakor sva včasih doma. Saj tu nihče ne mara moliti — zato je pa vse zakleto, zato moram jaz opraviti molitev — za vse. Z vami, mati, dà, z vami bom šla in potem ostanem za vedno pri vas in pri očetu!»

Revica se ni spominjala več, da je oče že pred par leti umrl in da je bila tudi sama pri njegovem po-

grebu. Mati je ostala par tednov pri bolni hčerki, potem pa se je vrnila žalostnega srca domov, da se poslovuje s prijatelji, kaj naj stori z nesrečnico.

Poslužiti so se morali zvižaje. Na Vrhu je živel ugleden gospod, katerega so spoštovali in ljubili vsi, ki so ga poznali. Dr. Krak je to spoštovanje in ljubezen v resnici tudi zaslužil. Kdor se je zatekel k njemu, ni šel nepotolažen od njega. Vse svoje življenje je posvetil blagru in sreči drugih in srečen je bil, ako je videl, da so srečni drugi. K temu svetemu možu — bil je duhovnik po poklicu — se je zatekla tudi Vrtnarica in mu potožila svoje gorje. Duhovnik jo je dobrohotno poslušal in že se je odločil, da ji pomaga. Ni ga sirašila dolga pot od Tičjega vrha in kot pravi apostol je pohitel peš z Vrtnarico v oddaljeno gorsko vasio. In posrečilo se jima je, da sta spravila blazno revico brez truda s seboj Nežika je šla, ne da bi vedela, kam gre.

V blaznici na Studencu so sprejeli Nežiko kakor v bolnici. Zdravniki so se trudili, kar so se le mogli, dobro vedoč, da bogata Vrtnarica ne bi štedila z veliko nagrado, ako bi se jim posrečilo, da bi njena nesrečna hčerka popolnoma ozdravela.

Po natančnem preiskanju in skrbnem opazovanju so dognali, da Nežika ni tako bolna, da ne bi več mogla ozdraveti.

Ali zdravljenje je napredovalo le počasi in je bilo zvezano z velikim trudom in potrpežljivostjo.

Za smeh in kratek čas

Po ovinkih.

Trije židje kvartajo v gostilni. Hipoma pa enega zadene kap in umrje. Ostala dva sta v skrbi, kako naj pretresljivo novico razodeneta njegovi vdovi. Končno se podasta k njej in prvi žid začne besediti:

«Gospa, razburite se vesti vam prinašam o vašem možu. Načrta se v gostilni. Kvartal je in pil čez mero.»

«O, Bog pravdi!» gospa ogorčeno preseka besedo. «Jaz mu že pokažem. Pri tej priči naj ga zadene kap!»

«Ga je že, ga je že!» veselo vzklikmeta oba žida, zbežita po stopnicah, zadovoljna, da sta tako srečno opravila svoje sporočilo.

Prevlénost.

Gervazij (pri vstopu v kočijo): «Gospodična Evlalija, dajte mi pet prstov, da Vam pomagam!»

Evlalija: «Zakaj pa ne rečete — roko?»

Gervazij: «Hm — ja, da bi me ne razumeli napačno...»

didat Pevec hodi vedno moledovat na glav-
varstvo za orožniško asistenco. Mož je bil
namreč že na več svojih shodih nemilo izne-
naden. Radičevci pripoznajo sicer le svojo
«republiko» in njene «oblasti», vendar pa se
v sili spomnijo tudi jugoslovanskih oblasti.

* **Potres v Beli Krajini.** Iz Bele Krajine
nam pišejo: Dne 27. februarja zjutraj ob
tridelet na 7. smo občutili močan 17 sekund
trajajoči potresni sunek. Smer bobnanja se
je čula od severa proti jugu. Stari ljudje so
bili tega celo veseli in pravijo, da potres, ki
pride od severa proti jugu, pomeni, da se ni
bati draginje in slabe letine. Bog daj, da bi
se to njihovo prorokovanje uresničilo, ker
potem ne bo treba revežem trpeti takega po-
manjkanja kakor sedaj pri tej neznosni dra-
ginji, ki jo občutimo posebno pri nas.

* **Sarajevčani se tožijo z državo.** Sara-
jevska občina ima devet šol, a samo dvoje
lastnih poslopij. Druga poslopja so državna
in država je pred kratkim znatno povišala
najemnino. Sarajevski mestni očetje pa o tem
niso hoteli ničesar slišati, temveč so privolili
samo v dosedanja iznos najemnine. Država
je zakupnino povišala samo zato, ker je sa-
rajevska občina povišala pristojbine za elek-
trično razsvetljavo. Zdaj je občina ves spor
izročila sodišču, ki bo izreklo pravico med
Sarajevčani in državo. Kdo bo dobil pravdo?
Nihče drug kot advokati — hudomušno trdi-
jo sarajevski listi.

* **Dolarje je kuhal.** V pristanišču Šibeniku
v Dalmaciji je policija na parobrodu «Bosna»
izsledila večjo količino ponarejenih lirskih
bankovcev. Obenem so zaprli parobrodnege
natakarja, pri katerem so našli krivi denar v
skupnem iznosu 50.000 italijanskih lir. Ko
so še nadalje preiskovali parobrod in do-
speli v kuhinjo, so v loncu zavrele juhe našli
700 dolarjev. Policija je dolarje potegnila iz
kropa, jih zaplenila in posušila. Aretirani
natakar je pri zaslišanju izjavil, da so mu
tujo valuto izročili razni splitski trgovci, da
jo vtihotapi v Trst. Zdaj mu bodo skuhal
drugo župo, ki pa ne bo dišala po dolarjih,
temveč po navadnem ričetu.

* **Ciganski potepuhi.** Zadnje čase so ciga-
ni po Bosni zopet postali živahnejši in pre-
držnejši. Morda si tudi oni laslji svobodo
volilne borbe. V Zenici pa so postali narav-
nost vsiljivi in dogodilo se je tam že parkrat,
da so se zravali celo s policaji. Policijsko
vodstvo je končno podvzelo proti njim naj-
ostrejšje ukrepe. Neki dan je policijska patr-
ola zalotila petero ciganov, ki so se neusmiljeno
obdelovali s krepeljci. Pozvala jih je, da se
razidejo, tedaj so pa pretepači takoj postali
složni in se z združenimi močmi zakadili v
policijo. Stražniki so potegnili sablje, cigani
pa so jim jih polomili in z ostanki težko ra-
nili dva stražnika. Šele ko je dospela pomoč,
so se cigani podali v divji beg. A policija jih
je polovila še isti večer ter jih izročila voja-
škemu poveljstvu, ker so sami dezertirali.

* **Farovška sraka.** Na Primorskem je v
farovžu služila za kuharico bogaboječa de-
vica Apolonija Zajc. Bila je goreče pobožna
ženska, samo to napako je imela, da nikakor
ni marala obrajati sedme božje zapovedi.
Tuje stvari so se namreč zelo rade prijemale
njenih ročic. Tako si je frajla Apolonija te-
kom časa nabrala blaga in jedil v skupni
vrednosti nad 3000 kron. Pa so ji kmalu
prišli na sled. V strahu pred kaznijo je sicer
župniku takoj vrnila 1600 kron, glede ostalih
stvari pa se je pred ljubljansko sodnijo za-
govarjala, da jih je upravičeno vzela, ker ji
župnik ni izplačal zaslužka. Sodišče pa se
vseeno ni dalo omeščati, temveč je farovško

srako Apolonijo posadilo za tri dni v sod-
nijsko kletko.

* **Okradena tatica.** Prebrisana tatica Miv-
škova in prefrigani tat Janez Istenič sta se
nekega večera sešla na poti proti Mavčam.
Ko sta v lepem razgovoru nadaljevala pot,
ju nenadoma sreča orožnik ter hoče aretirati
Mivškovo, ker je istega dne ukradla zlato
uro. Pa spremljevalec Istenič se je hitro po-
kazal za zvitega kavalirja ter Mivškovo pre-
stavil orožniku kot svojo sestro. Orožnik se
je nato spoštljivo odstranil. Ko je bil tatinski
parček zopet sam, se je Istenič lotil Mivškove,
ji odvzel zlato uro in pobegnil. Sleparija je
pa vendarle prišla na dan. Orožništvo je iz-
sledilo «bratca in sestrico» in oba izročilo
sodniji, kjer sta preskrbljena s stanovanjem
kar do početja.

* **Zaradi premoženja.** Hrvatski listi razode-
vajo, da ima Stipa Radić 20 milijonov premo-
ženja. Zakaj pa potem vedno rolni nad «go-
sposkimi kapitalisti», ki pa so mnogo siro-
mašnejši od njega? Ker se boji, da mu pridejo
v zelje. Radiću je politika kšeft in kšeft poli-
tika. Pa se mu dobro obnaša.

* **Smrtna obsodba pred celjsko poroto.** Celj-
sko porotno sodišče je po enoletnem presledku
zopet pričelo z zasedanjem. V prvi razpravi je
obravnavalo obtožbo proti Karlu Bevcu, po-
sestniku v Virštajnu, ki je dne 20. novembra
1922. umoril svojega tasta. Beve se je priženil
na Smrekarjevo domačijo. Izpočetka se je z
ženinim očetom dobro razumel, končno pa se
ga je naveličal kot prevzihtkarja in sklenil spravi-
viti ga s sveta. Pričakoval ga je pod posteljo
in ko je tast prišel ter začel malo sitariti po
hiši, je Beve planil izpod postelje in tasta uda-
ril z železnim batom po glavi ter povzročil ta-
kojšnjo smrt. Obsodili so ga v smrt na vešalih.

Domača beseda

*Sveti Matija
led razbija,
srečno, preljuba avtonorija!*

*Klerikalcem je gvišna
rakova zmaga...
Tako obupuje
fajmošter Zgaga.*

*Je votel in sah
klerikalni bav-bav,
ga s palco bo dregnil
naš doktor Žerjav!*

Iz raznih krajev

* **V Dolnicah pri Št. Vidu** je bila posest-
nici Mariji Aljaž ukradena krava. Sentviški
orožniki so kravo izsledili in so dva osum-
ljenca izročili v preiskavo ljubljanskemu so-
dišču.

* **Na Fužinah pri Ljubljani** so iz struge
potegnili mrtvo novorojeno dete. Neusmilje-
ne matere doslej še niso izsledili.

* **V Vevčah** so potegnili iz Ljubljanice
truplo neznané utopljenke, stare okrog 30
let. Truplo je moralo že par mesecev ležati
v vodi. Prepeljali so je v mrtvašnico Sv. Urha
v Dobrunjah.

* **V Sosovcu pri Podnartu** je bil posest-
nici Mariji Snedie ukraden konopljen gonilni
jermen, dolg 12 in pol metra. Sviri se pred
nakupom!

* **V Sedlarjevem** je utonil čevljarški moj-
ster Valenčič iz Plaviča na Hrvatskem. Bil je
na nekem «likofu», odkoder se je precej vi-
njen ponoči vračal domov. Zabredel je v
Sotlo in utonil. Našli so ga šele tretji dan.

* **Pri Bohinju** sta posestnika Kavčič a
Ribčevega Laza in Podlipnik s Polja poba-
sala trgovcu z lesom Hajnriharju šest smre-
kovich lodov in jih odpeljala na žago. Pred
sodnijo sta se izgovarjala drug na drugega.
Posebno zvit je Kavčič, ki ima baje po raz-
nih hranilnicah naloženih preko milijon
kron, ki si jih je pridobil z verižništvom.
Sodišče jima je prisodilo po dva meseca ječe.

* **V Gabrščah pri Senožečah** je kovač
Anton Jelko zjutraj na oknu svoje delavnice
našel bombo. Vzel jo je v roko. V tem hipu
je bomba eksplodirala in ubogemu kovaču
odtrgala levo roko. Nesrečnež je najbrž po-
stal žrtev zahrbtné zlobe.

* **Pri Lipljanah** so se ob povratku z
ljublanskega sejma v veseljem vinskem raz-
položenju stegli trije mešetarji. Posestniški
sin Jože Jeršin iz Medvede je z nožem zadal
Jožetu Virantu več težkih poškodb po hrbtu.
Korajzni Jožek bo zato moral mešetariti pred
ljubljsko sodnijo.

* **V Lokah pri Trbovljah** je enajstletna
Marjanica L. po nesreči s kropom poparila
svojega dveletnega bratca Mihca. Vsled hu-
dih opeklin je nesrečni Mihec naslednji dan
umrl.

* **V Peklu pri Poljčanah** so našli na polju
zmrznjenega moža, starega okrog 40 let.
Istovetnosti niso mogli ugotoviti.

* **V Pobrežju pri Središču** se je vršil veli-
časten pogreb g. Ivana Raušla, bivšega žu-
pana in uglednega naprednega moža. Po-
greba sta se imenom demokratske stranke
udeležila kandidata Lovro Petovar in dr. Ku-
kovec, ki je ob odprtem grobu izrekel krasne
besede v slovo pokojnemu zvestemu demo-
kratskemu tovarišu.

* **Na Zidanem mostu** je neki židovski
spremljevalec vagonov ukradel iz vagona
svinjo, vredno 15.000 kron, in jo prodal za
6000 kron. Svinjo je orožništvo posadilo v
ječo, tatu pa zaplenilo — oziroma narobe.

Zanimivosti

UDOMAČENI OREL.

V nekem splitskem listu čitamo nastopno
zgodbico:

Pred šestimi meseci je lovec Jović ustrelil
velikega beloglavega orla. Prvi mah se je
rana zdelo smrtonosna, toda že drugi dan
si je orel opomogel na noge in začel jesti.
Nekaj časa ga je Jović imel zaprtega v kur-
niku, nato pa ga je s tanko verižico za nogo
privezal na dvorišče, kjer se je orel kmalu
udomačil.

Po treh mesecih pa ga je Jović izpustil
na svobodo. Orel je razpel svoja dva in pol
metra široka krila ter se v mogočnem poletu
dvignil pod sinje nebo. Prijetno pa je bil
prezenečen gospodar Jović, ko se je orel
proti večeru zopet povrnil na dvorišče. In
tako zdaj dela slednji dan. Po mili volji se
izprehaja po mestnih ulicah, vé dobro za
vsako mesarijo in s svojim prijaznim kro-
kro-kro povsod izberači košček pljuč ali dro-
bovine. Sicer pa ni preveč požrešen. Proti
poldnevu se dvigne v zrak na izprehod; v
divnem letu kroži visoko nad mestom, se po-
žene tudi nad morje in daleč v okolico, do-
kler se proti večeru zopet ne povrne na do-
mače dvorišče.

Zanimivo ga je občudovati, kako dostoj-
anstveno se po mestu izprehaja med ljudmi
in deco, ki ima z njim največje veselje. Ni-
komur ne stori nič, želi pa seveda, da tudi
drugi ne žalijo njegovega veličanstva. Zadnje
dni je začel zahajati na pristanišče in si ogle-
duje došle potnike. Najprijaznejši je s svojim

gospodarjem. Če je dobre volje, se kaj rad poigra z deco. Skoči na zid, otroci mu mečejo kapico, ki jo spretno vjame s kljunom in jo zopet vrne. Sprijateljil se je tudi z domačim psom; drug drugega dražita in se pripravata za hrano, ne stepeta se pa nikoli.

Orel je še mlad in je pri strelu morda prvič izlelel iz gnezda. A vseeno je to zanimiv slučaj udomačenja enega najbolj grabežljivih zračnih roparjev.

Razno

× Dežela, kjer primanjkuje žensk. Avstralija je dežela, v kateri je manj žensk nego moških. Prebivalstvo šteje pet milijonov. Od tega je 200.000 žensk, sposobnih za zakon, manj nego moških. Vlada zaradi tega hoče tej nepriliki odpomoči in pospešuje naseljevanje žensk iz drugih dežel. Zlasti Angležinje izkoriščajo položaj in se na vsako angleško ladjo, namenjeno v Avstralijo, vkrcata 50 do 100 žensk in to večinoma v starosti 20 do 30 let. Vsaka od njih mora vzeti s seboj 50 do 100 funtov šterlingov (angleški denar), od katerih takoj pri prihodu v Avstralijo en del shrani pri kakšnem denarnem zavodu za slučaj povratka. Dogodi se namreč tudi, da si marsikatera ne najde ženina. Nekatere se ne morejo navaditi na življenje v Avstraliji, druge pa nimajo zadosti telesnih čarov, ki bi omamili Avstralce, ki so kljub pomanjkanju nežnega spola vendarle včasih tudi izbirčni.

× Tri žlice v želodcu. V Ameriki so nedavno operirali nekega Indijanca z imenom Tobež, ki je neprestano tožil, da ga v želodcu nekaj tišči in ščiplje. Pri operaciji so našli v želodcu tri žlice. Indijanski možak se je temu zelo čudil, ker se prav nič ne spominja, kako in kdaj so prišle nesrečne žlice v želodec. Najbrž jih je pojedel v spanju ali pa v pijanosti. Revez naj le Boga zahvali, da ni v spanju pojedel kake «Straže», ker bi njen sirup povzročil gotovo smrt.

KDOR. DRUGEMU JAMO KOPLJE...

M. S. iz Velike Loke.

Politika zdaj Pucelju pije kri: kosilo vsako revež zamudi. In komaj pride, v vlak že mora spet, za zborovanja stare fraze gret.

Čeprav politik Pucelj velik je, v volitvah slabo bo odrezal se. Napredno fronto je možak razbil, volilce s tem od sebe je odbil.

Pri nas sedaj že pravi vsak berač, da Pucelj hodil tudi bi brez hlač, samo da njemu vsakdo kroglico potisnil bi v njegovo skrinjico.

Na koncu moramo mu še zapeti, od njega žalostno slovo zdaj vzeti... Ah, kaj bo zdaj? To silno bo hudo, ko Pucelj naš minister več ne bo!

Naj samostojni, črni, komunisti, soliti gredo se z vsemi socialisti! Mi zvesti smo in trdni demokrati, slovenski Jugoslavije mi brati.

Naše geslo

Volilna skrinjica ni tabernakelj, zato ne volite v farovski žakelji! Na Stajerskem prvi, na Kranjskem smo peti, živeli napredni obrtniki, kmeti!

NAHOD? GLAVOBOL? Zobobol? Trganje? Odrečejo večkrat mišice in živci? Prijetno čuvstvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišno sredstvo; lajša bolečine, osveteže in jači; čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Mnogo močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! Z zavojnico in poštnino: 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplačila. Razpošilja ga: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 360, Hrvatsko.

EMULZIJO RIBJEGA OLJA,

vsak teden svežo, izdeluje lekarna Ramor v Ljubljani pri glavnem kolodvoru. Učinkovitejša za slabotne otroke kot samo ribje olje.

Bremen - New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprkosljivo po udobnosti, čistosti in po izborni oskrbi.

Hitro in varno ladje.

„George Washington“

„America“

„President Roosevelt“

„President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 285.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske Zadrugo

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica: Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 24

Delniška glavnica in rezerva Din 50.000.000—

Vloge čez Din 125.000.000—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n.S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajev, Sombor, Sušak, Šibenik, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:

Slovenska banka, Ljubljana, Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split, Balkan Bank r. t., Budapešt, Vaczi utca 35, Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I., Augustinerstrasse 8.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje.

Imaš li bolečino v obrazu? V celem telesu? Potrebujes li dobrodejno in okrepujoče mazilo? Ali to muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Ali želiš najboljšo za negovanje zob, kože, glave? Ali si prevedel občutljiv gloda mrzlega zraka? Ali želiš dobro, domače in kosmetičko sredstvo?

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljsega delovanja, kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš:

To je najboljšo, kar sem kdaj okušal!

Zahtevaj Elzafluid v vseh poslovanjih, in steer samo pravi Elzafluid lekarnarja Fellerja. Ako naročiš naravnost, stane z zavojnico in poštnino, ce se pošlje denar naprej ali po povztoju: 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 Din, 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice 84 Din, 24 dvojnatih ali 8 specialnih steklenic 146 Din, 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 208 Din.

KOT PRIMOT: Elza-obliž proti kurjim očesom 2 in 3 Din; Elza-mentolni črtniki 4 Din; Elza-postpajnt prasek 3 Din; Elza-ribje olje 20 in; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-olonska voda 15 Din; Elza-samski miris za sobo 15 Din; Glicerin 4 in 15 Din; Lisol, Lisoform 12 Din; Kineski čaj od 1 Din dalje, originalno Radikum francosko žganje velike steklenice 13 Din; Elza-mrčesni prasek 7 Din; strup za podgane in miši 7 Din. Za primot se zavojnica in poštnina posebej računata.

Na to cene se računata še 5%, doplačila Adresirati natančno: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 360, Hrvatsko.

Uporabljalaj Elza-Fluid!